

Epistola către Evrei

Repovestit,
explicat,
pentru azi.

GOOD NEWS

Epistola către Evrei

Repovestit, explicat, pentru azi

Hans-Jörg Ronsdorf

S-a isprăvit!

Tetelestai

Ioan 19:28-30

Descrierea cărții: Epistola către Evrei este repovestită de mine cu propriile mele cuvinte, adică redată pe înțeles. Ca și cum aș încerca s-o explic sau s-o tâlcuiesc pe scurt. Textul care a rezultat are cam de trei ori mai multe cuvinte decât o traducere clasică a Bibliei.

Această redare vrea să fie un ajutor pentru a înțelege mai bine epistola. Ea nu înlocuiește textul biblic. Citiți deci întotdeauna și această epistolă a Noului Testament într-o traducere clasică a Bibliei. Prin aceasta mă refer la traduceri ca, de exemplu, Einheitsübersetzung, traducerea lui Luther, traducerea Elberfelder sau Schlachter (traduceri germane ale Bibliei).

Ediția întâi (în limba germană), ianuarie 2026, Albis 6½, 87477 Sulzberg, ISBN (ediția germană): 978-3-9826027-0-7

Comenzi, întrebări, contact: hj-ronsdorf@t-online.de

Epistola către Evrei

Această epistolă neobișnuită nu se poate compara cu nicio alta din Noul Testament¹. Ca un „missing link” (formă de trecere), ea stă între Vechiul și Noul Testament. Altfel spus: este un comentariu care preia istoria și cultul jertfelor din Israel. Le privește și le compară cu realitatea nouă și mult mai bună a răscumpărării prin Isus Hristos. Pentru israeliți, mai ales pentru iudeii din secolul întâi care credeau în Isus ca Mesia, acest lucru era nespus de important. Își cunoșteau bine istoria și slujba de închinare. Poate că printre destinatari erau foști preoți și leviți. **Era oare Isus, Cel răstignit – așa s-or fi întrebat ei uneori, plini de îndoială –, cu adevărat Mesia? Putea moartea Lui sângeroasă pe cruce să mântuiască și chiar să fie o jertfă definitivă?**

Are o scrisoare antică, adresată unor evrei, ceva să ne spună nouă, astăzi, în Occident? Mai ales când temele ei își au rădăcinile în Biblia ebraică, așa-numitul Vechi Testament? Când e vorba de îngeri, de pustie, de legământ, de sânge și de jertfe? Cu siguranță, altfel această epistolă n-ar fi ajuns în Noul Testament. Sunt unii care spun că această epistolă este la fel de importantă ca cea către Romani. Altfel spus, credinței creștine i-ar lipsi mult dacă ea n-ar exista.

1. De aici înainte prescurtat NT.

O perspectivă iudaică asupra Evangheliei

Imaginați-vă niște creștini iudei, unii poate chiar foști preoți de la templul din Ierusalim. Nu știm unde se aflau ei geografic, la fel cum nu știm cine a scris epistola. Pentru iudei, lumea devenise de mult alta. Chivotul legământului nu mai era de mult în Locul preasfânt al templului. Și dacă templul mai exista pe vremea epistolei, este discutabil.

Slujba jertfelor fusese rânduită de Dumnezeu prin Moise. Templul, cultul, Ierusalimul, așteptarea unui Mesia – toate acestea alcătuiau identitatea națională a acestui popor mic și a fiecărui iudeu în parte. Acum, unii ajunseseră să creadă în Isus, în care Îl recunoscuseră pe Mesia. Asta schimbase totul pentru ei. Toți ceilalți iudei Îl respingeau pe acest Isus; la urma urmei, ei Îl răstigniseră. Să stai de partea acestui Răstignit nu făcea viața mai ușoară. Au început discriminarea și persecuția. Acești creștini dintre iudei nu se mai puteau concentra pe o slujbă de închinare vizibilă și materială la templu. Ca ucenici ai lui Mesia, nu mai făceau parte din poporul iudeu. Convingerea lor, noua lor identitate și Mesia al lor erau numai o chestiune de credință, nimic de pipăit, nimic vizibil.

În această situație tensionată, care dura deja de câțiva ani, a crescut tot mai mult ispita de a renunța la credința în Mesia și de a se întoarce la ce era vechi și vizibil. Viața ar fi devenit din nou mai ușoară, religia ar fi fost una cunoscută, poporul iudeu ar fi fost din nou patria lor, iar ei ar fi fost iarăși parte din sinagogă.

De aceea epistola îi încurajează să rabde și să țină până la capăt. Ea arată cu cât sunt mai bune și mai mari închinarea cerească și cetatea cerească, ba chiar întregul Nou Legământ. Epistola avertizează aspru împotriva renunțării și a lepădării de credință, pentru că după aceea există pericolul să nu te mai întorci niciodată.

Autorul luptă pentru inimile destinatarilor: cu multe comparații, cu aduceri-aminte din istorie și cu o înfățișare unică a binecuvântării și bogăției Noului Legământ.

Cum este astăzi? A început epoca postcreștină. Ca ucenic mărturisit al lui Isus ești un stranger, un străin. Dacă nu te conformezi, devine de-a dreptul greu să-L mărturisești pe Isus ca singurul aducător al mântuirii și Biblia ca măsură pentru viață. De aceea, mesajul epistolei este actual astăzi în societatea noastră occidentală.

Noțiuni și teme principale

Pentru noi, care nu suntem iudei și ca cititori care abia dacă suntem familiarizați cu istoria și ritualul lui Israel, urmează câteva gânduri introductive despre noțiunile care joacă un rol important în epistolă.

Îngerii

La începutul epistolei, în primele două capitole, Isus este comparat de mai multe ori cu îngerii. Autorului îi pasă să arate convingător că El este mai mare decât orice înger. El nu este o făptură ca îngerii. Nici chiar atunci când Dumnezeu Fiul S-a făcut om. Adică muritor și chiar executat pe cruce. Îngerii sunt „tari în putere”, sunt mai puternici decât oamenii. Sunt duhuri, care nu sunt supuse materiei și morții ca noi, oamenii din carne și sânge. Isus, Mesia, a ajuns mai prejos decât îngerii, pentru că S-a făcut om și a murit cu adevărat. Dar Dumnezeu L-a înviat, L-a scos dintre morți și L-a înălțat mai presus de îngeri. Ca **Dumnezeu Fiul** fusese așa dintotdeauna. El este Creatorul lumii văzute și nevăzute. Dar ca om din carne și sânge primește acum un rang și un loc la dreapta lui Dumnezeu, mult mai presus de îngeri. Acest loc de cinste, de unde va domni, îl împarte cu noi, pentru că ne numește frații și surorile Lui.

Ca să înțelegem cât de cât lumea îngerilor din perspectivă iudaică, urmează, ca exemplu, câteva texte biblice pe care e de folos să le citiți. Cum vorbește despre ea Biblia ebraică, adică Vechiul Testament? Oștile cerești sunt totalitatea tuturor ființelor îngerești. Ele stau în slujba lui Dumnezeu și Îi împlinesc voia. Există în lumea îngerilor diferite denumiri, și nume, și ranguri, și slujbe. Îngerii pot alege să-I slujească lui Dumnezeu sau să se întoarcă de la El. Cu mult timp în urmă, după încurcarea limbilor la Babel, Dumnezeu a încredințat neamurile fiilor lui Dumnezeu, dar ei nu și-au împlinit sarcina, și-au căutat propria slavă și nu i-au ajutat pe oameni:

Deuteronomul 32:8-9 (Geneza 11:1-9); Psalmul 82:6-7; Geneza 6:1-3.

1 Împărați 22:19-23; Iov 1-2.

Psalmul 148:1-5; Iov 38:4-7; Isaia 14:12; Neemia 9:6; Daniel 4:13-23; 7:9-10; 8:16; 9:21; 10:13, 21; 12:1; Geneza 1:26 („noi” este adunarea sfatului ceresc înaintea/în jurul scaunului de domnie al lui Dumnezeu).

Comparația dintre Isus și îngeri este unică în această formă în NT și ne întrebăm de ce este nevoie de ea atât de pe larg. Ni se pare de la sine înțeles

că Isus este mai mare sau mai înalt decât îngerii. Dar aici trebuie să încercăm să ne punem în locul cititorilor iudei. Pentru ei, Isus ca Mesia era cumva și o noutate, care în mediul lor, unde Isus era respins cu totul, era mereu pusă la încercare. Epistola se adresează felului lor de a vedea lumea și ia astfel în serios realitatea biblică. Aceasta este, astăzi și pretutindeni, realitatea nevăzută care ne înconjoară și pe noi.

Dumnezeu este Stăpânul suveran, dar după zidirea turnului Babel a împărțit neamurile unor îngeri, care sunt numiți fii ai lui Dumnezeu, ca să le călăuzească și să le învețe dreptatea și neprihănirea. Dar aceștia și-au împlinit prost însărcinarea și au folosit-o în favoarea lor și pentru a fi ei înșiși venerați (Psalmul 82). De aceea se spune că lumea viitoare, adică lumea care va fi înnoită, nu va mai fi supusă îngerilor. Ei au dat greș, iar Dumnezeu L-a pus pe Isus, Mesia-Împăratul, să domnească. Cu noi, oamenii răscumparați, alături de El.

Unul dintre cei mai mari și mai puternici fii ai lui Dumnezeu este diavolul. Din poziția lui înaltă, el a căzut prin răzvrătire împotriva Celui Preaînalt. A devenit vrăjmașul și ucigașul oamenilor, dar a fost biruit prin Mesia și prin moartea Lui (2:14).

Primele două capitole arată cum noi, oameni muritori și păcătoși, suntem eliberați prin moartea lui Mesia și devenim acum tovarăși, adică prieteni ai lui Mesia. Am devenit familia Lui. Împreună cu El vom domni în viitor. Altfel spus: Hristos nu este doar mai mare și mai slăvit decât îngerii. Uniți cu Mesia-Împăratul, și noi vom fi puși mai presus de îngeri și le vom lua locul privilegiat sau îl vom întrece. Pavel spune că vom judeca pe îngeri. Asta trebuia să le întoarcă acestor iudei lumea pe dos. Merita, deci, să fii unul care Îl mărturisește pe Isus. Pentru creștinii dintre neamuri este valabil același privilegiu.

Marele preot

Marele preot este figura-cheie a cultului levitic al jertfelor. Aaron, fratele lui Moise, a fost primul mare preot, iar fiii lui și fiii fiilor lui l-au urmat. Hristos este înfățișat în Epistola către Evrei ca adevăratul, mai marele și veșnicul Mare Preot. Marele preot reprezintă poporul înaintea lui Dumnezeu și conduce slujba de închinare. El purta haine deosebite și un pieptar bătător la ochi, în care erau lucrate 12 pietre prețioase. Ele reprezentau cele 12 seminții din care era alcătuit poporul Israel.

Chiar la începutul epistolei se arată fapta cea mare a lui Isus, care Îl face pe bună dreptate acest preot unic: **El a făcut curățirea păcatelor** (1:3). Păcatul, călcarea poruncii și necurăția rituală erau în poporul Israel o problemă care trebuia să aibă o rezolvare. Același lucru este valabil pentru întreaga omenire, pentru că păcatul ne desparte de Dumnezeu și face imposibilă părtășia cu El. Această curățire a păcatelor este adâncită și întemeiată pe parcursul epistolei ca parte a minunatei vești bune a Evangheliei.

Se spune că această faptă a Domnului Isus Hristos este pentru noi răscumpărare și mântuire (2:3, 10; 5:9; 7:25; 9:28). Și eliberarea din robie (2:15) spre slava viitoare (2:10). **Mântuirea nu a fost dobândită în evlavie și solemnitatea unei slujbe de jertfă la templu, ci printr-o moarte pe cruce**

îngrozitor de crudă și sângeroasă, pe care El a suferit-o pentru noi. Înaintea porților Ierusalimului (2:9; 13:12). Rezultatul acestei fapte de mântuire a lui Isus Hristos este descris cu diferite noțiuni:

Răscumpărare veșnică (eliberare, în 9:12, 15), **iertare** (9:22; 10:18), **desființare / înlăturare** a păcatului (anulare, 9:26), **ispășire** (a face ispășire pentru păcatele poporului, 2:17), **sfințire** (a face sfânt, a sfinți, 2:11; 10:10, 14, 29; 13:12), **curățire** (1:3; 9:14, 22; 10:2, cf. 10:22).

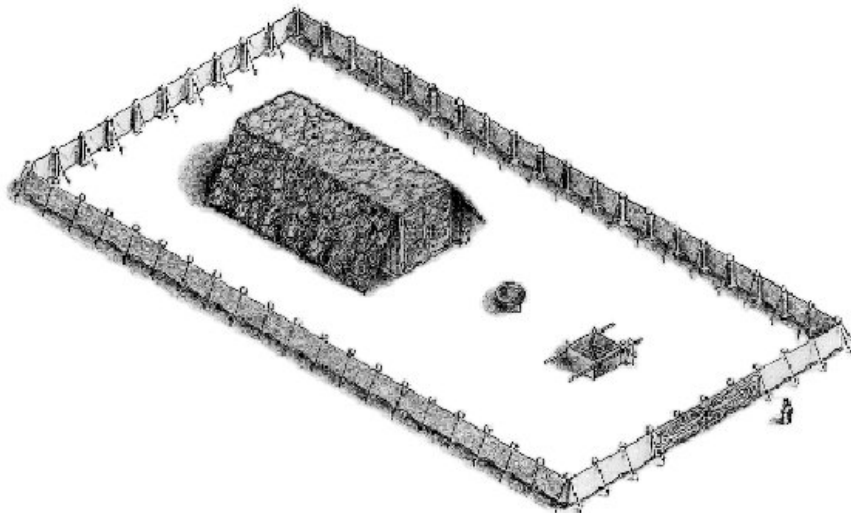
Hristos nu este doar Marele Preot, ci și jertfa însăși. În ambele cazuri, El pune capăt primului, adică vechiului sistem al jertfelor și al legământului. El este ultimul Mare Preot, pentru că trăiește veșnic, iar jertfa Lui este unică și atât de desăvârșită încât desființează și înlătură păcatul.

Ca Mare Preot, El nu doar a rezolvat problema păcatului, ci acum mijlocește pentru noi și în greutățile vieții noastre de zi cu zi. Și ne conduce într-o închinare de acum cerească, unde, ca nou popor al lui Dumnezeu, venim prin credință la Dumnezeu cu jertfe duhovnicești de mulțumire și de laudă ale închinării.

Sinaiul, templul mobil, călătoria prin pustie

La Sinai a stat un an întreg poporul care fusese eliberat din țara Egiptului și scos prin așa-numitul Exod. Aici i-a dat Dumnezeu poporului Său identitatea deosebită de popor împărătesc de preoți. Aici i-a dat Legea Sa și aici i-a dat legământul Său (de exemplu, Exodul 19 și 20).

Templul mobil, numit și cortul întâlnirii, era un Loc sfânt sub formă de cort. Era împrejmuit, adică învăluit de o curte. Cortul din mijloc cuprindea Locul sfânt și Locul preasfânt, în care stătea chivotul legământului. Era un loc sfânt, unde Dumnezeu locuia în norul prezenței Sale. El ședea pe tron ca Împărat al universului și Împărat al poporului Său pe chivotul legământului, care este numit tronul Său.

Înaintea cortului erau altarul cel mare și ligheanul cel mare. Aici avea loc slujba rituală a jertfelor din Israel. Mai târziu, când Solomon zidește templul în Ierusalim, rânduiala este aceeași, doar mai mare.

Epistola către Evrei se referă la acest Loc sfânt sub formă de cort. El a fost făcut după indicații foarte exacte și concrete ale lui Dumnezeu. Tot materialul a fost dăruit de popor și lucrat de mulți meșteșugari pricepuți.

Melhisedec

Ca din senin apare în istoria strămoșului lui Israel, a patriarhului Avraam, o figură care se numește Melhisedec (Geneza 14). El era preot al Dumnezeului Celui Preaînalt, cu mult înainte să existe preoția mozaică sau levitică a lui Israel. Era în același timp și împărat al Salemului, al Ierusalimului, înainte ca acesta să devină cetatea lui David. Mai mult decât atât nu știm despre această persoană. Tocmai de această împrejurare se folosește autorul epistolei, urmând Psalmul 110, care spune: **Tu ești preot în veac, după rânduiala lui Melhisedec.** Acest străvechi împărat-preot devine preînchipuirea supremă a lui Isus. El nu putea fi preot, căci era din seminția împărătească a lui Iuda, și nu din seminția lui Levi, adică din familia lui Aaron. De aceea Dumnezeu rânduieste această nouă ordine a preoției, care rămâne pentru totdeauna și o înlocuiește pe cea dinainte. Astfel, Isus, Fiul lui Dumnezeu, Mesia, va fi

pentru totdeauna adevăratul Împărat-Preot. Nu doar pentru Israel, ci pentru lumea întreagă. Slujba Lui de preot a dus la desăvârșire.

Noul Legământ

Dumnezeu a încheiat un legământ la muntele Sinai cu poporul Său, pe care îl eliberase din Egipt. Prin acest legământ, Dumnezeu S-a legat de poporul Său – dacă vreți, S-a căsătorit cu el. Acest legământ avea obligații, care erau exprimate în cele 10 porunci și în altele. Păzirea acestor porunci era condiția legământului. Dar curând după ce au intrat în legământ, au călcat prima poruncă și și-au făcut un idol, vițelul de aur. Această întâmplare este simptomatică pentru faptul că nici Israel, nici omul ca atare nu este în stare să păzească toate aceste porunci și mereu. **De aceea, pentru că Dumnezeu este așa cum este, a făgăduit un Nou Legământ, care nu mai depinde de ce suntem, de ce facem sau de ce putem noi.**

Noul Legământ, al cărui Mijlocitor este Isus, Fiul lui Dumnezeu, are câte ceva în comun cu cel vechi. Deosebirea principală este însă că nu împlinirea Legii de către Israel este condiția împlinirii, ci Dumnezeu leagă împlinirea numai de Sine Însuși și de făgăduințele Sale. Noul Legământ este necondiționat, pentru că este ancorat numai în angajamentul și făgăduința lui Dumnezeu, prin lucrarea lui Isus Hristos. Legea nu mai este pusă înaintea omului ca s-o îplinească prin propriile puteri, ci Legea este acum scrisă în inimă și împlinită în poporul Său prin puterea Duhului lui Dumnezeu. Problema păcatului este rezolvată în Noul Legământ o dată pentru totdeauna prin iertare (capitolele 8–10).

Și noi, neamurile, suntem puși în acest legământ și binecuvântați împreună cu israeliții cărora li se adresează epistola. La aceasta ne gândim și ne aducem aminte regulat la Cina Domnului, așa-numita Sfânta Cină, la masa Domnului. Pentru acești iudei, o întoarcere la Vechiul Legământ, renunțând la Noul Legământ sau respingându-l, ar fi fost o pierdere uriașă și un pas înapoi.

Jertfele în vechiul cult al templului din Israel

Aveau destinatarii epistolei probleme cu caracterul scandalos al morții lui Isus pe cruce? Le lipsea sensul crucii și duceau oare dorul logicii care curăță și răscumpără, pe care o cunoșteau din cultul lor al jertfelor?

Mesajul Evangheliei era: **Viața pământească, moartea sângeroasă a lui Isus pe cruce, învierea Lui din morți și înălțarea care a urmat, la dreapta lui Dumnezeu, au un efect și o însemnătate mântuitoare cuprinzătoare.**

Contraponderea, adică preînchipuirea ei, este cultul jertfelor din vechiul Israel. Moartea lui Hristos este dezvoltată prin comparații și contraste.

Lumea nouă și mai bună a Epistolei către Evrei este deci o sinteză și o antiteză creativă față de istoria și tradițiile rituale ale lui Israel. Pentru noi, în secolul al XXI-lea, toate acestea sunt foarte departe și străine de cultura noastră. Pentru creștinii dintre iudei din secolul I însă, era o temă familiară și mare, de care depindea mult pentru ei. Păcatul trebuia îndepărtat mereu, la fel ca pe atunci necurăția rituală, ca să fie refăcută relația și să poată fi trăită în mod pozitiv.

Pentru aceasta existau jertfe de animale, care trebuiau aduse în cazul unei abateri sau al unei călcări de poruncă. Fie pentru un singur om, fie pentru tot poporul. Totuși – și este foarte important să observăm acest lucru –: cine păcătuia conștient sau cu intenție, de exemplu prin idolatrie, adulter, crimă, jertfirea copiilor, nu putea fi curățit printr-o jertfă. Existau abateri pentru care nu exista jertfă de curățire de păcat. Pentru asemenea păcate conștiente, urmarea era pedeapsa cu moartea. Această îngrădire esențială nu mai există în Noul Legământ.

Sângele jertfei de animal avea rolul cel mai important. Sufletul, adică viața, este în sânge și face ispășire pentru păcat. *Pentru israeliți, sângele era simbolul vieții. Această putere dătătoare de viață a sângelui vărsat – nu moartea animalului – era cea care aducea o schimbare (cf. Leviticul 17:11). Viața animalului fără pată întruchipa puterea de a reface viața greșită a păcătosului.* Fără moartea animalului ar fi lipsit sângele pentru ispășirea păcatului.

Ispășirea înseamnă literal „a acoperi”. Într-adevăr, păcatul este acoperit prin viața (desăvârșită/curată) a jertfei. După ce abaterea care despărțea a fost acoperită, bariera este înlăturată și drumul este liber pentru o înnoire a relației dintre cele două părți.

Unele jertfe erau arse în întregime sau în parte pe altar. **Prin ardere, jertfele de animale treceau în lumea nevăzută, duhovnicească, a lui Dumnezeu, Căruia Îi erau aduse jertfele. Focul înseamnă uneori mânia lui Dumnezeu față de păcat. Dar în cultul jertfelor nu se vorbește niciodată de mânie, ci de ispășire, adică de acoperirea și curățirea păcatelor.** Sângele unei jertfe îl curăța de păcat pe cel sau pe cei care aduceau jertfa. Aceasta corespunde ispășirii pentru păcate, adică ștergerii păcatelor și a fărâdelegilor. Nu este vorba de jertfe de pedeapsă sau de satisfacție aduse în locul cuiva (jertfe satisfactorii). Nu se aduceau jertfe pentru că Dumnezeu ar avea nevoie de ele. Oamenii aveau nevoie de aceste jertfe, ca să fie eliberați, adică curățiți de călcarea poruncii și de necurăția lor rituală.

Epistola către Evrei arată că jertfele de animale, din păcate, doar aduceau aminte de păcate. O curățire desăvârșită, cu efect definitiv, nu putea fi dobândită. Aceste multe jertfe arătau, fără s-o spună, spre o ultimă jertfă, care însă s-a desfășurat și s-a împlinit cu totul altfel decât se aștepta.

Tocmai Epistola către Evrei arată cum Dumnezeu primește și sfințește moartea violentă (engl. victim) a lui Isus ca deplina și liber consimțita Lui dăruire de Sine (engl. sacrifice). Sângele lui Mesia, care moare și care a murit, dăruirea vieții și a trupului Său este culmea voii și a lucrării de mântuire a lui Dumnezeu. Dumnezeu Însuși este Cel care ni-L dăruiește pe Fiul Său. Pentru Dumnezeu, aceasta este rezolvarea definitivă și desăvârșită a problemei păcatului nostru.

Orice am gândi noi, oamenii secolului al XXI-lea, despre această logică a mântuirii – aceasta este singura rezolvare a problemei păcatului pentru oameni și pentru întregul cosmos. Și păcatele noastre sunt iertate, acoperite și înlăturate prin sângele lui Isus, vărsat acum 2000 de ani.

Viața Lui fără păcat și sfântă, viața Lui dăruită are o asemenea valoare, încât Petru vorbește despre sângele scump al lui Isus și exact asta vrea să spună: Acest sânge poate face ispășire pentru toate păcatele și le poate înlătura pentru totdeauna.

O jertfă pentru păcat și o jertfă pentru vină (din porumbei, oi, capre, berbeci din vitele mărunte sau din vite mari/tauri) era adusă și jertfită de un om din averea lui. Jertfită pentru Dumnezeu, ca să-l curețe pe om de păcat. Dar, în cele din urmă, animalul jertfit era un dar al lui Dumnezeu. Dumnezeu este Dătătorul tuturor darurilor, deci și al jertfei pentru cel care călcase porunca și, prin urmare, al mântuirii.

Capitolele 9 și 10 au ca temă centrală jertfa lui Isus. Devine limpede că, privind înapoi după moartea lui Isus, vechiul sistem al jertfelor nu putea duce la desăvârșire. El amintea mereu de păcate și de întinarea rituală în legătură cu locul sfânt unde locuia Dumnezeu. Dar sângele lui Isus – el reprezintă viața Lui fără păcat, sfântă și desăvârșită – ne curăță și ne sfințește pe deplin și pentru totdeauna. Chiar dacă moartea Lui nu se putea compara nici pe departe cu o ceremonie solemnă de jertfă la templu. **Pentru Dumnezeu, dăruirea de bunăvoie a Fiului Său până la moarte este jertfa desăvârșită.**

Jertfe de animale, așa spun psalmistul și prorocul, Dumnezeu de fapt nu voia deloc. Jertfe omenești cu atât mai puțin, niciodată. Întruparea Fiului lui Dumnezeu, viața Lui sfântă și închinată lui Dumnezeu, moartea Lui de bunăvoie ca martir sunt, luate împreună, jertfa desăvârșită, care desființează păcatul în sensul cel mai adevărat al cuvântului.

Și încă o dată: acest sânge curăță și de acele păcate care au fost săvârșite conștient, cu intenție și cu mâna ridicată. Aceasta este cea mai mare deosebire față de Vechiul Legământ. Această deosebire este esențială și eliberatoare, pentru că nu mai rămâne niciun păcat care să nu poată fi iertat.

Dacă toate acestea sunt valabile pentru Israel, ce legătură au acum cu noi, neamurile? Foarte multă, pentru că tot ce a împlinit Mesia, tot ce arăta spre El în vechiul cult al jertfelor, este valabil și pentru noi, cei care nu suntem iudei. Tot ce li se spune acestor creștini dintre iudei din secolul I este valabil și pentru noi, fără nicio îngrădire. Credem ca și ei în Mesia cel iudeu. Tocmai de aceea este important și pentru noi să ne apropiem cu interes de această epistolă deosebită și s-o luăm în serios. Chiar dacă pe alocuri este greu de înțeles.

Marea zi a împăcării sau a ispășirii

Dintre toate sărbătorile, adică perioadele de sărbătoare ale lui Israel, există una care iese din tipar. La ea se referă Epistola către Evrei mai ales în capitolele 9 și 10. Este YOM KIPPUR, cea mai înaltă sărbătoare, care este ținută și astăzi în statul laic Israel. Totuși fără templu și fără jertfe.

YOM HAKIPPURIM, cum se numește de fapt, este cea mai înaltă sărbătoare iudaică, ziua cea mai sfântă din tot anul; în germană se numește „Ziua Împăcării” (Tag der Versöhnung). Cuvântul KIPPUR vine de la rădăcina ebraică „K-P-R” și are o însemnătate complexă. Se poate traduce prin: **a unge, a acoperi, a face ispășire pentru păcat, a curăți prin ispășire, a curăți de păcat și a abate (a îndepărta)**. Mai departe, această rădăcină se găsește și în cuvântul KAPPORETH, cum se numește capacul chivotului legământului. Acesta este locul ispășirii păcatului. Pe această placă de aur, care servea drept capac, și înaintea ei, era stropit sângele. Dumnezeu ședea pe tron în nor, pe acest chivot al legământului, și primea această jertfă.

Ce se întâmpla în această zi? Era „noul început” anual, „resetarea” pentru viața în Locul sfânt și în jurul lui, pentru familia preotească și pentru tot poporul. Era vorba de curățirea de întinările rituale, care contaminau locul sfânt al locuinței lui Dumnezeu. Dumnezeu și Împăratul lui Israel este Cel Sfânt, al cărui tron și a cărui locuință din cort (sau, mai târziu, din templu) trebuiau păzite de orice întinare sau curățite. Aceste întinări nu erau păcate conștiente, ci atingeri rituale, de multe ori tocmai inconștiente.

Cum spune și numele, în această zi, prin sângele jertfei, păcatul este acoperit, este făcută ispășirea pentru păcate, pentru preoți și pentru tot poporul, și este făcut posibil un nou început.

Această „curățire de păcat” mergea mână în mână cu pocăința, cu întoarcerea și cu mărturisirea păcatelor. Un simplu cult al jertfelor, fără implicare și participare launtrică, nu era rezolvarea lui Dumnezeu pentru problema păcatului.

Față de celelalte slujbe de jertfă există aici două particularități.

Prima este că marele preot intra doar în această singură dată pe an (de două ori în timpul acestei ceremonii) în Locul sfânt cel mai dinăuntru, acolo unde stătea chivotul legământului. Acolo stropsea sângele jertfelor înaintea chivotului legământului și pe el, pe capacul ispășirii (Romani 3:25).

Pentru popor, jertfa era alcătuită din *doi* țapi. Unul era pentru Dumnezeu. Sângele lui era dus în Locul sfânt cel mai dinăuntru. Celălalt țap era dus viu în pustie. Dar numai după ce, prin punerea mâinilor peste el, adică asupra lui, păcatele poporului erau mărturisite și rostite, și treceau astfel în mod simbolic asupra animalului. Animalul era dus în pustie, în locul morții, acolo unde își are locul păcatul. Păcatele poporului erau astfel eliminate și duse departe. Așa i se dădea poporului, care postise deja înainte de această ceremonie, un fel de dezlegare, după ce își mărturisiseră păcatele și după ce jertfele fuseseră aduse. Dar aceasta era valabilă doar pentru un an. Ceremonia se repeta în fiecare an. Aici intervine acum autorul Epistolei către Evrei și poate vesti că prin Hristos a avut loc o dată pentru totdeauna ispășirea pentru păcate, care nu mai trebuie repetată niciodată.

Nimic din ce a făcut Hristos nu este doar simbolic sau figurat sau o umbră a realității. Totul este realitate și valabil și rămâne pentru totdeauna. Cu Isus, Mesia, s-a arătat realitatea dumnezeiască absolută în viața și moartea acestui Om adevărat. Așa că s-ar putea da întregii epistole ca titlu cuvintele lui Isus pe care le-a rostit pe cruce: S-a ispășit!

Credința

Un capitol întreg este închinat credinței și încrederii. Nu doar în învățături, ci în viața străvechilor înaintași ai acestor creștini dintre iudei. Figurile călăuzitoare ale lui Israel sunt eroii credinței, care trebuie să le fie pildă. În ultimă instanță, Mesia Însuși este cea mai mare și totodată cea mai apropiată de viață pildă. Nici chiar Mesia nu S-a descurcat fără ispită, încercare și credință.

Să trăiești fără un Loc sfânt vizibil, fără o cetate vizibilă și fără identificarea unui iudeu cu poporul său este o provocare mare. Căci acum, ceea ce este vizibil pentru ucenicul lui Isus se află în viitor. Nimic nu mai este vizibil și palpabil. Vizibili sunt doar frații și surorile în credință, comunitatea credincioșilor.

Să rămâi statornic în credință, să nu renunți niciodată, să păstrezi nădejdea, să faci mereu din nou reală bogăția din Hristos în inimă și împreună cu frații și surorile în credință și s-o ai înaintea ochilor, ca să crești astfel în maturitate duhovnicească – acesta este mesajul Epistolei către Evrei.

Capitolul 1

Dumnezeu a vorbit prin Fiul – El nu tace

Priviți înapoi, evreilor, aduceți-vă aminte! Istoria voastră este vie. De la început, Iahve-Dumnezeu a vorbit. Nu doar o dată. În multe feluri și în chip impresionant. El n-a tăcut, ci S-a făcut cunoscut prin proroci, așa încât nu se putea să nu-L auzi. De multe ori i-a trimis. Ei I-au adus cuvintele. Dar acest timp s-a încheiat acum. Căci Dumnezeu Fiul a venit și a vorbit lumii. Da, Dumnezeu a vorbit printr-un proroc care este Fiul. Într-un fel cum nu mai fusese niciodată. A fost ultimul cuvânt profetic, dar cel desăvârșit dumnezeiesc – și de aceea cuvântul hotărâtor. **Numai El, Fiul cel veșnic și întrupat, putea fi acest Cuvânt. A fost vestea cea mai mare, care întrece totul. Da, Fiul Însuși era vestea. Pentru Israel și pentru lumea întreagă.**

El este cu adevărat Fiul, căci a fost pus moștenitor al tuturor lucrurilor. Totul a fost al Lui dintotdeauna, dar și ca Fiu al omului totul va fi în curând al Lui. Totul a fost creat prin Fiul. Pentru aceasta fusese însărcinat de Dumnezeu Tatăl. În ceea ce este și ce face Fiul, El este oglindirea desăvârșită și strălucirea slavei lui Dumnezeu. Această slavă de neînțeles a lui Dumnezeu a venit în realitatea și prezența pământească și trupească a omului Isus. În Fiul, în Isus, slava lui Dumnezeu se descoperă și se arată. Vizibil, de trăit, de pipăit. Ce se putea cunoaște până atunci despre Dumnezeu doar în parte, treptat, prin proroci, devine acum pe deplin limpede în Isus. El este ca întipărirea unei pecetei, care adevărește vestea lui Dumnezeu. **Dumnezeul cel veșnic este exact Cel care a venit în Isus. Așa cum L-am cunoscut pe Isus, așa a fost Dumnezeu întotdeauna. Și așa va fi întotdeauna.**

Tot ce a creat Fiul trăiește și prin El. Ca printr-un cordon ombilical. Totul există numai prin El – prin cuvântul Lui puternic, dătător de viață și atotputernic. Totul este în mâna Lui. El ține universul, spațiul și timpul în echilibru. Pe toate le va duce la ținta slăvită. Pentru aceasta a venit.

Fiul, Isus Hristos, Și-a dat personal sângele pentru curățirea de păcatele noastre, de care era nevoie urgentă. **Plătită cu viața Lui sfântă și unic de desăvârșită.** El a **făcut posibil imposibilul**. Despre aceasta voi mai vorbi de multe ori. Pentru că e atât de important. De aceea, ca Fiu al omului, a luat locul de cinste cel mai înalt. Acesta este la dreapta Măririi lui Dumnezeu. Pe tronul Lui veșnic din lumea cerească.

Isus și îngerii

Îngerii sunt mai presus de oameni în putere și influență. Dar acum **omul** Isus a ajuns mai mare și mai puternic decât ei. A primit un Nume mai minunat. Acest Nume stă pentru El Însuși. Pentru Fiul. Prin acest Nume, care exprimă ce este El, îi întrece pe toți îngerii. Nu-L puneți niciodată pe Isus pe aceeași treaptă cu un înger puternic.

Mărturia prorocilor și a psalmilor despre Fiul

Arăt aceasta prin șapte citate din cuvintele psalmilor și ale prorocilor.

El a primit de la Dumnezeu un rang și un Nume mai minunat. Căci a spus Dumnezeu vreodată unui înger, cum se spune despre Mesia-Împăratul în Psalmul 2: *„Tu ești Fiul Meu, astăzi Te-am născut”*? Nu! **El, Fiul, n-a avut început și nici n-a fost creat, ci a fost adus în lume într-un fel unic.** Ca întruparea de neînțeles a lui Iahve, făcut om, născut din fecioara Maria.

Sau în 2 Samuel 7, unde se spune despre urmașul lui David: *„Eu îi voi fi Tată și el Îmi va fi fiu”*? Amândouă cuvintele se împlinesc în lărgimea și adâncimea lor profetică nu în Solomon, fiul lui David, ci numai în Isus. Aceste cuvinte arată spre întruparea Lui. Și spre învierea și înălțarea Lui ca Împărat al universului! **Dumnezeu Îl va aduce din nou pe Fiul Său unic, Isus, de pe tronul ceresc în lumea văzută, pe pământul locuit.** Nu doar toți oamenii vor trăi aceasta. Toți îngerii își vor arăta la acest eveniment respectul și admirația, I se vor închina și Îi vor da cinste și închinare. Exact așa a fost deja la prima Lui venire – când Dumnezeu Fiul S-a făcut om.

Despre îngeri, Dumnezeu spune în Psalmul 104: *„Îi fac pe îngeri vânturi și îi trimit. Ei sunt slujitorii Mei, pe care îi fac flăcări de foc.”* Despre Fiul Său însă spune ceva cu totul diferit. El nu este creat ca îngerii, nici modelabil, nici schimbător. Căci El, Cel Întâi Născut, n-a avut niciodată început. Cu cuvintele din Psalmul 45 se spune despre Fiul: *„Scaunul Tău de domnie, Dumnezeule, stă neclintit și mai presus de toate, fără început și fără sfârșit, în vecii vecilor. Toiagul, sceptrul domniei Tale, este dreptatea. Domnia Ta împărătească este dreaptă. Căci Isus a iubit neprihănirea lui Dumnezeu mai presus de orice și a urât fărâdelegea ca nimeni altul. De aceea Dumnezeu L-a uns cu untdelemnul bucuriei și al veseliei. L-a chemat ca Împărat pe El, pe nimeni altul. Nici pe vreun înger. El este Unsul, Mesia, Hristosul.”* Iar noi suntem tovarășii Lui, **nu îngerii!**

Despre Fiul, Dumnezeu spune cu cuvintele din Psalmul 102: *„Tu ai creat la început universul, el este lucrarea mâinilor Tale puternice. Dar el va pieri, însă Tu*

vei rămâne. Toate se învechesc și putrezesc, ca o haină purtată, care este făcută sul și schimbată. Universul va fi prefăcut și schimbat, ca să nu se destrame. Va fi făcut nou prin Fiul. Dar Tu, Fiule, Tu ești Același, Cel neschimbător, ai cărui ani nu se sfârșesc niciodată și care nu are nevoie niciodată de înnoire."

A spus Dumnezeu vreodată unui înger cuvintele din Psalmul 110: „*Șezi lângă Mine pe tron și fii sigur, vine ziua în care Îți vei pune picioarele pe toți vrăjmașii Tăi, ca pe un așternut al picioarelor*”? **El primește locul de cinste. El va domni. Nu îngerii.**

Îngerii sunt și rămân ființe duhovnicești create. Create ca să slujească. Da, ei există ca să-i ajute și să le stea alături celor care așteaptă mântuirea deplină și definitivă. Ei îi ajută pe cei care sunt pe drumul greu spre domnia veșnică a Fiului ca Împărat, când El va fi adus în lume. Spre odihna veșnică a lui Dumnezeu. Acolo își moștenesc și își primesc mântuirea deplină.

Îngerii i-au slujit de multe ori pe credincioși și o fac în fiecare zi. Așa cum au făcut și cu Isus.

Capitolul 2

Atenție neîmpărțită la vorbirea Fiului

Pentru că suntem pe drum spre această mare țintă a mântuirii, trebuie să fim și mai atenți și mai cu grijă la ce am auzit în Evanghelie. Altfel nu vom ajunge, ca o corabie, în portul sigur. Vom trece pe lângă țintă. Vom suferi naufragiu în credință. Ne vom abate de pe drumul credinței.

Prin îngeri ne-a fost dată nouă, evreilor, Legea lui Moise pe muntele Sinai. De față era adunarea sfatului ceresc al îngerilor. Iar cuvintele Legii erau limpezi: Cine le face va trăi. Cine nu le face va muri. Există o răsplătire dreaptă pentru tot ce facem – pe temeiul Legii, care ne-a fost dată prin îngeri. **Dar dacă trecem cu ușurință peste mântuirea cea mare, salvarea care ne-a fost dăruită prin Fiul, sau o punem în joc, ba chiar o disprețuim, ce va fi atunci?** Cum vom mai putea scăpa atunci de judecata dreaptă a lui Dumnezeu? Unde vom mai putea fugi atunci?

Această mântuire a venit și a început prin Domnul nostru Isus. El a vestit Evanghelia Împărăției. După moartea și învierea Lui, El le-a poruncit ucenicilor Săi, martorii care au văzut și au auzit, să vestească pretutindeni mântuirea cea mare, împlinită. Ei ne-au adevărat și nouă vestea bună a Împărăției și a mântuirii, cu care începuse Isus. Până astăzi Dumnezeu Însuși adevărește această veste prin semne și minuni supranaturale. El face aceasta prin revărsările Duhului Sfânt, dar și prin lucrări de putere neobișnuite. Oriunde acest Cuvânt a fost și este vestit și crezut, puterea lui Dumnezeu și a Împărăției Lui lucrează. **Aceste întâmplări nu îngăduie altă concluzie decât că această veste vine de la Dumnezeu Însuși. De acest Cuvânt al Fiului să țineți seama! El a fost ultimul, dar totodată cel mai mare Proroc, căci El este Fiul.**

Fiul și îngerii

Încă o dată despre îngeri. Dumnezeu a pus atunci pământul sub stăpânirea omului – și nu sub cea a îngerilor. Nici lumea viitoare n-a încredințat-o îngerilor și nici nu le-a dăruit-o ca moștenire. În Psalmul 8 se spune: „*Ce este omul, ca să Te gândești la el, sau fiul omului, ca să-l bagi în seamă? L-ai făcut cu puțin mai prejos decât îngerii – decât Elohim, fiii creați ai lui Dumnezeu –, dar l-ai încununat cu slavă și cu cinste; toate le-ai pus sub picioarele lui.*” Aceasta era

valabil pentru Adam și pentru urmașii lui. **Dar el și ei nu s-au ridicat la înălțimea acestei chemări. Dimpotrivă, ea se împlinește desăvârșit în Fiul, care S-a făcut om.** Dacă Dumnezeu I-a încredințat Fiului, lui Isus, Mesia, **totul** și I-a supus totul, nu rămâne nimic care să nu-I fie supus. Atunci nici îngerii. Totul înseamnă totul. Omul Isus, unic, fără asemănare și uns, Fiul, va domni peste lumea viitoare.

Totuși, **astăzi încă nu** putem vedea și trăi această domnie universală a lui Isus ca Împărat în dimensiunea ei de neînchipuit. Dar într-o zi va veni vremea. Când va sosi ceasul Lui. Ce cunoaștem însă **acum** deja prin credință și cu ochii inimii este aceasta: Isus, care în viața Lui pământească de slăbiciune și sărăcie a fost mai prejos decât îngerii. Care a suferit moartea pentru toți și pentru toate și a gustat toată amărăciunea unei morți violente pe cruce. Pentru noi toți. Pentru ca harul lui Dumnezeu să fie astfel spre folosul întregii creații. Și de aceea, pentru că a făcut imposibilul, S-a lăsat de bunăvoie răstignit și a murit, El este acum înconjurat de slava și cinstea lui Dumnezeu, ba chiar încununat cu cununa biruinței slavei.

Mântuirea cea mare prin Fiul

Se potrivește într-un tot și cu voia lui Dumnezeu – prin care și pentru care au fost create toate lucrurile – ca pe El, pe Isus, Mesia, să-L facă desăvârșit prin suferințele Lui pe pământ. Să-L facă desăvârșit în stare să fie Mântuitorul nostru și desăvârșit în stare pentru slujba Lui cerească și pentru lucrarea Lui de Mare Preot pentru noi, despre care voi mai vorbi pe larg. Nu un înger, ci Fiul a făcut mântuirea cea mare, salvarea. Nu printr-un cuvânt, ci prin dăruirea vieții Lui. **El, Isus, este Începătorul, Căpetenia, ba chiar Căpitanul mântuirii noastre. Ca Unul care este tare, El ne conduce pe noi, cei mulți fii și fiice, de neoprit și biruitor, spre slava cerească, care mai înainte ne era închisă.** Sunt **mulți** oamenii pe care îi scoate din robie la libertatea și odihna lui Dumnezeu.

Fiul, noi și îngerii

Hristos ne-a sfințit și ne-a adus la Dumnezeu. Totul vine de la Dumnezeu, care L-a născut pe Fiul Său ca om pe pământ. La fel și pe noi, fiii și fiicele Lui. **De aceea Mesia, ca om, nu Se rușinează înaintea îngerilor, care sunt, ce-i drept, mai puternici și, nemuritori fiind, mai presus de oameni, să ne numească pe noi, oamenii, frații și surorile Lui.** În adunarea sfatului ceresc al îngerilor, a lui Elohim, El mărturisește fără sfială, cum spune Psalmul 22: „Numele Tău slăvit, Dumnezeule, **fraților și surorilor Mele îl voi vesti; în mijlocul adunării**

sfatului ceresc al îngerilor și al celor răscumparați Îți voi înălța lauda.” În alt loc se spune: „Îmi voi pune încrederea în El, în Dumnezeu care a vrut să aibă această familie nouă.” La cruce, oamenii își băteau joc de El, spunând să se încreadă în Dumnezeu ca să fie salvat: El S-a încrezut ca nimeni altul în Dumnezeu Lui, care nu L-a scăpat de execuție. A murit. Această moarte cumplită a adus acest rezultat minunat, cum spune Isaia 8: *„Iată, Eu și copiii pe care Mi i-a dat Dumnezeu ca frați și surori.”* Mesia ne prezintă pe noi toți, marea, ba chiar nenumărata Lui familie omenească, adunării sfatului ceresc al lumii îngerilor. **În loc să Se rușineze de noi, din pricina nevoii noastre de mântuire, a slăbiciunii noastre și a trecătoarei noastre făpturi materiale, El face dimpotrivă: vestește și sărbătorește că este legat de noi pentru totdeauna.**

Cum s-a putut ajunge la o asemenea înrudire de sânge și la o legătură atât de strânsă? Cum a fost posibil? El, Fiul din veșnicie, S-a făcut om pe deplin și cu totul. Și-a însușit pe deplin existența noastră omenească și muritoare, așa încât a fost ce suntem noi. Afară de păcat. Cu acesta n-a avut nimic de-a face, cum a dovedit. Chiar și în moarte S-a făcut asemenea nouă, dar nu din pricina păcatului. Ascultarea și dăruirea Lui au însemnat moartea Lui.

Moartea, diavolul și frica de moarte

Noi, oamenii, suntem supuși zi de zi morții și fricii de moarte. Dar El a venit ca să-l biruiască pe diavolul, care are puterea morții. Moartea îi face jocul diavolului. Lui îi place moartea, pentru că îl umple de frică și groază pe omul care i-a fost dat pradă fără apărare. Dar Fiul a venit ca să frângă puterea morții noastre și a fricii noastre. El l-a **biruit** pe diavolul cu propria lui armă, murind El Însuși. Astfel i-a putut elibera pe toți cei care, toată viața lor, au fost în chinul conștiinței și în frica de moarte, sub Legea pe care nu o pot împlini niciodată. **Acum puterea întunecată a morții este frântă pentru toți cei care Îl urmează pe Căpetenia mântuirii noastre, Isus Hristos. Un om sfânt, fără păcat, trebuia să moară de bunăvoie și să pătrundă astfel în noaptea morții, să jefuiască împărăția morții și s-o facă împărăția Lui.** Chiar dacă noi încă murim, moartea și-a pierdut pentru noi chipul ei hidos, întunecat și fără nădejde; dimpotrivă, ea trebuie să ne slujească, pentru că, atunci când murim, ne va duce la Hristos în lumea cerească. Căpitanul mântuirii noastre l-a biruit pe diavolul și i-a luat puterea și arma: În El este libertate de păcat și de moarte!

Un Mare Preot cum n-a mai existat niciodată

Nu mântuirea îngerilor Îl preocupa. Fiul lui Dumnezeu nu este un înger, ci S-a făcut om. El Se îngrijește de sămânța, de urmașii lui Avraam, evreilor. E vorba de voi și de toți cei care cred ca Avraam. Căci în Avraam binecuvântarea a fost făgăduită și neamurilor. Și toți cei care cred sunt copiii lui Avraam.

Așa că vă spun încă o dată că Isus trebuia să Se facă în toate – afară, firește, de păcat – asemenea fraților și surorilor Lui. Numai așa putea deveni pentru noi un Mare Preot milos, plin de compasiune și credincios înaintea lui Dumnezeu. Ce a făcut El pentru noi? **El a făcut ispășire pentru păcatele noastre și le-a înlăturat. El a făcut curățirea păcatelor. Așa s-a întâmplat în fiecare an – ca preînchipuire a lui Isus – la templul din Ierusalim, în marea zi a ispășirii, pentru poporul Israel. Dar El este împlinirea. El a dobândit iertarea plină de har a păcatelor noastre. Desăvârșit, o dată pentru totdeauna.**

El n-a devenit **Mare Preot** doar pentru problema păcatului nostru. Nu, El rămâne Mare Preot pentru noi până ajungem la țintă. El ne ajută pe drumul credinței noastre. Mijlocește pentru noi la Dumnezeu. Se roagă pentru noi. Căci suntem slabi, înconjurați de ispite și persecuții care vor să ne abată de pe drum și să ne oprească. Aceste suferințe, persecuții și necazuri le-a trăit și le-a răbdat El Însuși. Mai intens decât le vom trăi noi vreodată. Aceasta L-a făcut în stare, cum am spus deja, pentru această slujbă de Mare Preot, ca să poată simți împreună cu noi, să ne ajute și să stea alături de noi. Dacă nu S-ar fi făcut om, dacă n-ar fi trăit și n-ar fi răbdat ce I s-a întâmplat, n-ar fi putut deveni niciodată un astfel de Mare Preot.

Capitolul 3

De aceea, voi toți, sfinților, frați și surori răscumparați în credință, priviți la Isus. La ce este El și la ce face El. Pentru voi. Concentrați-vă asupra Lui. El este Marele nostru Preot pentru noi la Dumnezeu. Și Apostolul nostru, care vine de la Dumnezeu și ne vorbește. Mărturisirea noastră, mărturia pe care semenii noștri o văd la noi, este întemeiată de El – El este conținutul și vestea. Voi toți sunteți părtași și tovarăși ai chemării lui Dumnezeu prin Evanghelie. Chemarea lui Dumnezeu a venit la voi din cer. Și acolo vă cheamă El – în Locul Lui sfânt ceresc.

Isus și Moise

Isus a fost și este credincios Celui care L-a pus în această slujbă și în acest oficiu – cum a fost și Moise în toată casa lui Israel, vechiul popor al lui Dumnezeu. Dar Isus are o cinste mai mare decât Moise. La fel cum ziditorul unei case are mai mare cinste decât casa pe care a zidit-o. Orice casă este zidită, firește, de cineva; **dar Cel care a zidit toate lucrurile este Dumnezeu Însuși. Isus este Dumnezeu, care a creat totul – și pe Moise, și casa lui.**

Moise a fost credincios în slujba lui în această casă. Aceasta era o preînchipuire și o mărturie a ceea ce v-a fost vestit vouă. Și anume Hristos, Fiul. El stă **peste** această casă. Nu ca Moise. El era un slujitor **în** această casă. **Casa pe care a creat-o Hristos și care Îi aparține, aceasta suntem noi: familia Lui, fiicele și fiii lui Dumnezeu!**

Dar luați seama! Sunteți și rămâneți aceasta numai dacă **păstrați** încrederea bucurasă și nădejdea cu care ne putem mândri atât de mult – și dacă rămâneți totodată statornici până la sfârșitul vieții voastre. Sau până la venirea slăvită a lui Mesia.

Cârtirea din pustie

Duhul Sfânt spune în Psalmul 95: „Astăzi, când răsună glasul lui Dumnezeu, ascultați cu atenție și faceți ce spune El. În loc să vă împietriți inima. Căci așa a fost la răzvrătire, în zilele ispitirii, în pustie. Atunci părinții voștri M-au ispitit, provocându-Mă și punându-Mă la încercare cu îndoială, deși văzuseră credincioșia și grija Mea timp de 40 de ani. De aceea M-am mâniat pe acest neam. Am zis: Ei rătăcesc totdeauna cu inima. Pur și simplu n-au cunoscut niciodată căile Mele bune

și nici n-au vrut. Atunci am jurat în mânia Mea sfântă: Acest neam, care a ieșit din Egipt, nu va intra în odihna Mea, în țara făgăduită a Canaanului."

Tocmai de aceea luați seama la voi înșivă, ca nimeni să nu aibă o inimă atât de rea. O inimă plină de necredință, gata să se lepede de Dumnezeu cel viu și de Mesia. Pe acest Dumnezeu și bunătatea Lui L-ați cunoscut și ați trăit-o prin Isus, Mesia. **De aceea îndemnați-vă unii pe alții în fiecare zi, în această vreme critică și plină de încercări.** Faceți aceasta neîncetat, ca nimeni dintre voi să nu fie orbit de înșelăciunea păcatului, să nu fie ademenit la necredință și împietrit. **Este o înșelăciune să crezi că găsești odihnă dacă renunți la credință. Aduceți-vă aminte: Doar am devenit pentru totdeauna tovarășii Lui, ca niște adevărați frați și surori ai lui Isus, Mesia. Poate exista ceva mai mult decât atât? Nu merită oare să mergem mai departe hotărât în credință?** Vom trăi totul ca adevărat și real numai dacă ne apucăm din nou de încrederea credinței pe care am avut-o la început. Și o ținem statornic până la sfârșit. Și nu renunțăm la credință. Nu există scurtătură în călătoria spre odihna lui Dumnezeu.

Îndemnul lui Dumnezeu este: „Astăzi, ba chiar oricând auziți glasul Meu, nu vă împietriți inima, ca atunci, la răzvrătire.” Cine a fost acela care și-a împietrit atunci inima și L-a provocat pe Dumnezeu? N-au fost oare toți cei care ieșiseră din Egipt în urma lui Moise? Pe cine S-a mâniat Dumnezeu? Timp de 40 de ani? N-au fost oare toți cei care păcătuiseră și ale căror trupuri moarte au rămas în pustie? Căror israeliți le jurase El că nu vor intra în odihna Lui? Tocmai celor care fuseseră neascultători și își împietriseră inima împotriva Lui. Vedem limpede că, din pricina necredinței lor, n-au putut intra în țara făgăduită.

Capitolul 4

Odihna lui Dumnezeu, atunci, azi și în viitor

Voi, evreilor, și toți cei care ascultați și citiți această epistolă: să avem grijă cu toată seriozitatea să ajungem cu adevărat în odihna lui Dumnezeu, pe care ne-a făgăduit-o! Să nu dați înapoi pe drumul într-acolo. Și mai ales: să nu ratați ținta la sfârșit. Nouă ni s-a vestit vestea bună despre odihna viitoare a lui Dumnezeu. Așa cum lor, atunci, iscoadele le-au adus vestea despre țara bogată a Canaanului. Dar lor nu le-a folosit la nimic vestea despre rodnicia Canaanului. Pentru că n-au crezut-o și s-au temut să intre. **Noi toți, care credem vestea despre Mesia, vom intra în odihna cerească.** Cu totul altfel a fost însă atunci. Ei n-au intrat în odihna pe care le-o făgăduise Dumnezeu. Căci și-au împietrit iar și iar inimile și nu s-au încrezut în Dumnezeu.

De la început Dumnezeu arată că mai există o odihnă. Deși lucrările creației Lui erau deja încheiate la început. De aceea ar fi trebuit să creadă. Moise a spus: „Și Dumnezeu S-a odihnit în ziua a șaptea de toată lucrarea Lui.” Aici însă se spune: „Ei, generația care a ieșit din Egipt, nu vor intra nicidecum în odihna Mea.” Nouă însă ni s-a făgăduit că vom intra în odihnă, dacă ne încredem. Dar cei care au auzit atunci vestea bună n-au ajuns la odihnă din cauza neascultării lor. Dar Dumnezeu a hotărât acum din nou, la multă vreme după exodul din Egipt, o nouă zi de har – un nou „Astăzi”. Prin David El făgăduiește în Psalmul 95, cum am citat deja mai înainte: „*Astăzi, dacă auziți glasul Lui, nu vă împietriți inimile.*” Căci dacă Iosua, urmașul lui Moise și conducătorul lui Israel, ar fi dus acea generație în odihna cea de pe urmă, acum n-ar mai vorbi de o altă odihnă. Așadar, rămâne și acum o odihnă de Sabat viitoare pentru poporul lui Dumnezeu. **Nici ziua a șaptea a creației, ziua Sabatului, nici țara Canaanului n-au adus odihna cea de pe urmă a lui Dumnezeu. Abia prin Mesia Isus, care va veni din nou, prin jertfa Lui și prin domnia Lui, odihna de Sabat cea de pe urmă și veșnică a lui Dumnezeu va deveni realitate.** Căci cine va fi intrat odată în această odihnă de Sabat, în această pace a lui Dumnezeu, s-a odihnit – întocmai ca Dumnezeu Însuși – de lucrările lui. Așa cum se vedea la început.

Așadar, să facem totul cu încredere ca să intrăm în odihna Lui. Nimeni dintre noi să nu cadă pe drumul într-acolo, așa cum au căzut aceia atunci. Nu e vorba de păcatele pe care, din păcate, le facem zilnic. E vorba ca voi să

credeți în Hristos, în Mesia, și să vă țineți strâns de El. Nu-L lăsați din mână. El vă ține strâns! Lăsați-vă ținuți.

Cuvântul viu și de ajutor al lui Dumnezeu

Dumnezeu ne cercetează pe fiecare dintre noi, dacă avem o credință adevărată. El ne cercetează prin Cuvântul Său scris. Acest Cuvânt este viu și de aceea lucrător. El ne vorbește ca și cum Dumnezeu ne-ar vorbi direct, personal. Și Cuvântul Lui este ascuțit, mai ascuțit chiar decât lama unei săbii cu două tăișuri. Căci pătrunde în cea mai adâncă viață lăuntrică a sufletului nostru. Judecă și scoate la iveală gândurile și atitudinile noastre cele mai adânci. Sabia aceasta reușește, ca să vorbim în imagini, să despartă sufletul și duhul, la fel ca încheieturile și măduva. **Așa ne putem înțelege și cântări pe noi înșine mult mai bine. Dar putem și recunoaște pericolele și să le nimicim în puterea acestui Cuvânt – sau pur și simplu să le ocolim.**

În marea creație nu e nimic pe care Creatorul să nu-l vadă. Nicio făptură, niciun singur om nu se poate ascunde de Dumnezeu sau fugi de El. Toți sunt ca goi înaintea Lui. Nu-L putem păcăli. El vede totul. Cunoaște fiecare gând și fiecare motiv. Lui Îi suntem răspunzători ca făpturi ale Lui și într-o zi Îi vom da socoteală.

Marele nostru Preot ne duce la scaunul harului

Așa este ființa lui Dumnezeu și realitatea Lui. Și deși de aceea am putea acum să ne temem foarte tare, putem merge mai departe liniștiți și cu curaj. Căci avem – ca și Israel – un Mare Preot. Dar nu în felul cel vechi. Marele nostru Preot S-a înălțat prin ceruri. Da, până la tronul ceresc al lui Dumnezeu! În Locul sfânt ceresc și veșnic. El a făcut ispășire pentru toate păcatele noastre. Tocmai de aceea ne ținem strâns de mărturisirea noastră despre Isus! Marele nostru Preot poate înțelege slăbiciunile noastre, temerile și grijile noastre, oboseala și vlăguirea noastră, dar și îndoiala și resemnarea. El suferă și simte împreună cu noi. Poate face asta ca nimeni altul. *Căci El a fost ispitit în toate, toată viața Lui ca om. Până la moartea pe cruce. A fost încercat și pus la probă. A fost ispitit să refuze crucea și durerile groaznice și să apuce pe drumul ușor, fără cruce. Dar El a rămas neclintit. Căci niciodată n-a cedat păcatului și necredinței. A rămas fără păcat și n-a păcătuț! Acesta este exemplul nostru!*

De aceea, să ne apropiem de Dumnezeu cu curaj și cu încredere. Indiferent unde ne aflăm. Tronul nu este, în realitatea duhovnicească, nici măcar la un pas de noi. Fiul lui Dumnezeu, care ne numește frații și surorile Lui, este întotdeauna **pentru noi** la tronul lui Dumnezeu. El ne invită să venim cu

îndrăzneală la **scaunul harului**. *Să întindem la acest tron ceresc toate grijile, temerile, îngrijorările și îndoielile. Să mulțumim. Să ne închinăm. Să petrecem timp acolo, la scaunul harului – în credință și în Duhul Sfânt. Să ne liniștim – și să găsim pacea Lui. Să ascultăm de El.*

Tronul Lui **nu** este un loc al judecății și al acuzării. Ci al harului. Acolo suntem bineveniți. Suntem așteptați. De acolo primim îndurare și har. Și anume tocmai atunci când avem nevoie de ele. Dumnezeu va răspunde întotdeauna la cererile și rugăciunile noastre. Așa cum este bine pentru noi. Dar la vremea Lui. La vremea potrivită! Niciodată prea târziu! Ajutorul nostru vine de la Dumnezeu, care a făcut cerul și pământul.

Capitolul 5

Aaron, Hristos și Melhisedec

Un mare preot este ales dintre oameni ca să mijlocească înaintea lui Dumnezeu pentru oameni. El aduce pentru ei daruri și jertfe la altar. Pentru păcatele poporului Israel. El însuși are îngăduință și îi înțelege pe cei neștiutori și rătăciți, adică pe cei care au păcătuit. Căci și el este un om care poate greși. Unul care păcătuiește ca toți ceilalți. Asta înseamnă: trebuie să aducă jertfă și pentru sine.

La **Isus** este cu totul altfel: El n-a fost rânduit Mare Preot de oameni. El este chemat la aceasta de Dumnezeu. Ca la început Aaron. Despre Hristos se spune în Psalmul 2: „*Tu ești Fiul Meu; astăzi Te-am născut.*” În Psalmul 110 El zice despre El: „*Tu ești preot în veac.* **Nu ca Aaron, ci ca Melhisedec.**”

Cum a arătat viața Lui pământească? Ce L-a făcut potrivit să fie Mare Preot? Ce avea El și nu avea Aaron? Viața Lui era plină de rugăciune. Cu cereri și rugăminți către Singurul care Îl putea izbăvi de la moarte. Isus S-a rugat fierbinte lui Dumnezeu Său chiar cu strigăte și cu lacrimi. Atât de adânc și de greu L-a lovit suferința. Și a fost ascultat. Pentru că S-a încrezut numai în Dumnezeu și a ascultat numai de El. Și S-a temut de El și L-a respectat mai mult decât orice. Și asta, deși era Fiul cel veșnic, da, Dumnezeu – egal cu Tatăl. Înainte să devină om, nu cunoscuse această ascultare. Era ceva nou pentru El. Ca om a învățat ascultarea. A fost ascultător în ciuda tuturor suferințelor, împotrivirilor și contrazicerilor. *Aceste încercări n-au fost zadarnice. Căci acum El este la țință. Desăvârșit pe tronul lui Dumnezeu. Ceva fără pereche a ieșit din această viață și moarte sfântă. Misiunea Lui este împlinită. Pentru potrivnicii Lui a fost prilejul răstignirii. Pentru noi El este prilejul și temeiul mântuirii veșnice. În felul acesta El a adus o mântuire definitivă, veșnică și cuprinzătoare. Pentru toți cei care Îl urmează și ascultă de El.*

Tocmai un astfel de preot căuta Dumnezeu! Isus este acum preot în felul lui Melhisedec. Ce înseamnă asta, voi mai vorbi. Când S-a înălțat la cer, în Locul sfânt ceresc, a fost primit și cinstit de Dumnezeu cu sărbătoare. Dumnezeu L-a întâmpinat cu cuvintele: „*Tu ești Mare Preot ca Melhisedec.*” Așa le-a dat Dumnezeu tuturor de știre că acum are în sfârșit acest preot pe care Și l-a dorit dintotdeauna. **Și, cu acest preot, în sfârșit și o mântuire veșnică, pe care El a adus-o prin sângele Său!**

Maturitate și imaturitate

Despre aceasta ar fi multe de spus. Dar nici nu e chiar așa de ușor de explicat. Căci, din păcate, ați devenit leneși și greoi la auz. Și asta, deși Îl cunoașteți pe Mesia de mult. **De mult ați putea și ar trebui să fiți învățători. Dar aveți nevoie să învățați din nou ABC-ul cuvintelor lui Dumnezeu.** Și anume de la temelie, ca și cum le-ați auzi prima dată. Trebuie să vi se dea lapte, ca la bebelușii mici, în loc de hrană adevărată. Oricine – ca să vorbim în imagini – mai primește lapte este fără experiență. Nu cunoaște cu adevărat cuvântul despre neprihănirea lui Dumnezeu. Nici nu-l poate transmite pe înțeles. Este ca un copil mic, nevârstnic.

Mesele adevărate sunt pentru **cei maturi în credință, pentru cei copți duhovnicește.** Ei sunt obișnuiți și de aceea deprinși să deosebească binele de rău, greșitul de corect. Ei știu cum și de ce să se țină strâns de Isus Hristos și de Evanghelia Lui și în prigoană și respingere.

Capitolul 6

Totuși, nu voi începe acum iarăși de la capăt – ca la tabla înmulțirii pentru cei care abia încep școala. Asta v-ați fi așteptat acum. Nu. Trebuie să înaintăm și să ne maturizăm. Pomenesc doar câteva lucruri care sunt corecte și importante. Vă erau cunoscute deja înainte să-L fi cunoscut pe Mesia. Dar prin Mesia ați primit mult mai mult. *Apucați toată bogăția Celui care S-a înălțat la cer și șade pe tronul lui Dumnezeu. El a împlinit totul și totodată ne-a dăruit din belșug.* Deci nu vă ascundeți de cei din poporul vostru iudeu în spatele acestor lucruri vechi și cunoscute, pe care le cred și ei. În felul acesta vreți doar să scăpați de împotrivirea lor și s-o ocoliți, ca să nu vă recunoască drept ucenici ai lui Mesia Isus.

Anumite învățături de început trebuie acum să le lăsăm și noi în urmă și să nu începem iarăși de la capăt: cu pocăința de faptele și riturile moarte și nefolositoare, care nu pot mântui; cu credința în Dumnezeu; cu învățătura despre spălări sau despre punerea mâinilor; ori cu învățătura despre învierea morților și judecata veșnică. Dacă Dumnezeu ne va da timp și prilej, vom vorbi din nou și despre acestea. *Acum însă e vorba să recunoaștem și să ținem strâns măreția Marelui nostru Preot ceresc și ce a împlinit El și ce face pentru noi.*

Lepădarea de Mesia și urmările ei

Din păcate, sunt unii care se leapădă iarăși de credința în Mesia și se întorc la iudaism. Și asta, deși odată au fost luminați, L-au cunoscut pe Mesia, au trăit concret, ba chiar au gustat darul ceresc al Duhului Sfânt. Deși au auzit Cuvântul lui Dumnezeu și l-au înțeles. Au putut chiar să vadă și să trăiască minunile lumii noi și viitoare a lui Dumnezeu. *Și totuși s-au lepădat de Hristos. E ca și cum L-ar fi răstignit – ca atunci în Ierusalim – încă o dată pe Mesia pentru ei înșiși.* Și le-ar fi arătat limpede asta semenilor lor iudei, care Îl resping pe Isus. L-au dat pe Isus și credința lor de batjocură. Pentru astfel de oameni, care renunță în felul acesta la credință și se întorc la viața sub Lege și la faptele moarte, este de-a dreptul cu neputință să regăsească libertatea și harul lui Hristos.

Legume, spini și mărarăci

O imagine care ilustrează bine o viață a credinței, dar și a lepădării de Hristos, este următoarea: Pământul arabil primește des ploaie și

binecuvântarea lui Dumnezeu și, datorită soarelui și ploii, dă legume folositoare, bune de mâncat. Același pământ poate însă, în ciuda ploii, să crească numai spini și mărarini. Nimeni n-are nevoie de așa ceva. Ba chiar pot răni. Spinii și mărarinii nu sunt deci un semn bun. Mai degrabă un fel de blestem. La sfârșit totul este ars. Cine se leapădă de Hristos seamănă, ca să zicem așa, cu acest pământ. În ciuda binecuvântării pe care a trăit-o, în ciuda roadelor bune pe care poate le-a adus odată, acum nu mai dă decât buruieni.

Încredere în privința evreilor

Frați și surori în credință, iubiți de Dumnezeu: vorbesc acum intenționat atât de limpede și de aspru. Dar la voi vedem roadele bune. Vouă v-a fost dată mântuirea Domnului. Cum ar putea Dumnezeu să fie nedrept și să uite ce ați făcut pentru El și pentru sfinți? Numele Lui, pe Mesia, Îl iubiți. Asta se vede din faptele voastre, din slujirea voastră pentru El și pentru sfinți. Doresc ca fiecare dintre voi să arate aceeași râvnă. Din ea se cunoaște siguranța credinței și o ținere strânsă de nădejde până la sfârșit. Așa nu veți deveni leneși. Călcați deci pe urmele celor care, prin credință și răbdare, moștenesc făgăduința lui Dumnezeu.

Jurământ și făgăduință

Așa a fost și cu Avraam. Dumnezeu i-a dăruit făgăduința unor urmași mulți și a făcut un jurământ pe Sine Însuși: „Cu adevărat te voi binecuvânta din belșug și te voi înmulți foarte mult.” Și pentru că Avraam a răbdător, a primit făgăduința – deși totul vorbea împotriva și a durat atât de mult până s-a împlinit. Oamenii jură pe cineva mai mare, Dumnezeu pe Sine Însuși. Un jurământ pune capăt oricărei împotriviri.

Tot așa, Dumnezeu le-a dovedit și le-a garantat moștenitorilor făgăduinței – care sunteți voi – neschimbarea hotărârii Sale printr-un jurământ pe Sine Însuși. Astfel, prin două lucruri de neclintit – adică jurământul Său și făgăduința – avem o mângâiere puternică că vom ajunge la țintă. Dumnezeu nu poate minți. Ne-am căutat scăparea la El, la Mesia al nostru. El ne-a dăruit o nădejde nouă. Ea ne îndreaptă credința spre ceea ce este înaintea noastră și care se va împlini cu siguranță. *Această nădejde nu este un vis frumos, nu este o iluzie. Ea este pentru noi ca o ancoră sigură și tare. Ființa noastră cea mai lăuntrică este legată de cer. Ancora nădejzii nu este ancorată în noi, ci în cel mai lăuntric Loc sfânt ceresc. La tronul lui Dumnezeu. Căci acolo a intrat Isus pentru noi. Ca înaintemergătorul nostru. Acolo Îl vom urma într-o zi. Aceasta este făgăduința*

noastră. Aceasta este nădejdea noastră. Așa a jurat El. Da, El a devenit Marele nostru Preot după felul lui Melhisedec.

Capitolul 7

Avraam și Melhisedec

Cine este acest **Melhisedec**? El era împăratul Salemului, Ierusalimul de mai târziu. Pe vremea lui Avraam. Era și preot al lui Dumnezeu, Cel Preaînalt. Era deci un preot-împărat. El i-a ieșit înaintea lui Avraam și l-a binecuvântat, când acesta se întorcea de la biruința asupra împăraților care îl răpiseră pe nepotul său Lot. Așa este descris în Geneza 14.

Avraam i-a dat a zecea parte din prada de război. Melhisedec înseamnă tradus „împărat al neprihănirii”. Cetatea Salem înseamnă și pace. Așadar el este împărat al neprihănirii și al păcii. Despre el nu cunoaștem nici tată, nici mamă. Nici vreo spiță de neam care să-i dea dreptul la preoție. **Pe el îl asemănăm cu Fiul lui Dumnezeu. El este o minunată preînchipuire a lui Mesia. Despre Melhisedec nu cunoaștem nici începutul, nici sfârșitul vieții lui. Tot așa este și cu Fiul lui Dumnezeu, Mesia. Ca Melhisedec, El este preot pentru totdeauna.**

Cât de mare trebuie să fi fost acest împărat, căruia Avraam, strămoșul nostru, i-a dăruit chiar 10 la sută din prada de război. Și fiii lui Levi, preoții, au după Lege dreptul și datoria să ia 10 la sută pentru întreținerea lor de la frații lor, cei din poporul lor. Și asta, deși amândoi, adică Levi și poporul, se trag din Avraam și de aceea toți stau pe aceeași treaptă. Melhisedec nici măcar nu este rudă cu Avraam și a primit de la el cei 10 la sută. Apoi l-a binecuvântat pe Avraam, care primise făgăduința – cum am spus deja. Ce trebuie să observăm aici: Întotdeauna cel mai mic este binecuvântat de cel mai mare! Așadar Avraam l-a cinstit pe Melhisedec, pe cel care stătea deasupra lui!

Leviții, adică oameni muritori, primesc cei 10 la sută. Într-un fel, chiar Levi – care este unul care primește zeciuiala – i-a dat-o lui Melhisedec. Căci Levi a făcut aceasta indirect prin strămoșul său Avraam, când acesta l-a întâlnit pe Melhisedec, deși Levi nu era încă născut.

De ce și pentru ce mai este de neapărată trebuință un alt preot, ca Melhisedec? Dacă iertarea păcatelor, desăvârșirea și intrarea liberă în Locul sfânt ar trebui să fie asigurate pentru toți prin preoția leviților! Pe temeiul Legii lui Moise. Dacă Dumnezeu schimbă preoția, nu trebuie oare schimbată și această Lege?

Tocmai asta spunem privind la Isus, care nu vine din seminția lui Levi. El vine din seminția lui Iuda. Despre aceasta Moise n-a spus nimic care să aibă vreo legătură cu slujba preotească. Totul devine și mai limpede dacă acum este într-adevăr pus un preot ca Melhisedec. Preotul levit este chemat după legea unor reguli omenești de descendență. **Isus însă este chemat prin puterea unei vieți nepieritoare! Despre Hristos, Fiul, Dumnezeu mărturisește într-un fel fără pereche: Tu – nimeni altul – ești preot după rânduiala lui Melhisedec.**

Astfel porunca lui Moise privitoare la preoție este declarată nevalabilă din cauza slăbiciunii și nefolosului ei. Această Lege n-a dus la desăvârșire. În schimb, acum – prin acest preot nou – este adusă o nădejde mai bună. Prin această nădejde ne apropiem acum toți de Dumnezeu.

Așezarea Lui ca preot s-a făcut cu jurământul lui Dumnezeu. La cei din seminția lui Levi, nu. La Isus Îl auzim pe Dumnezeu spunând: *„Domnul a jurat și nu-I va părea niciodată rău. Tu ești preot pentru totdeauna în felul lui Melhisedec.”* În această poziție și funcție, Isus a devenit și Chezașul, ba chiar garanția și siguranța unui legământ mai bun. Despre aceasta voi vorbi pe larg îndată.

În preoția leviților un preot urma după altul, pentru că toți mureau cândva. Dar El rămâne în veac. Preoția Lui nu se schimbă. Nici nu mai poate fi trecută asupra altcuiva. Pentru că slujba Lui preotească nu se întrerupe și nu încetează niciodată, El îi poate mântui deplin pe toți și îi poate duce la țintă. **Pe toți cei care se apropie prin El de Dumnezeu în rugăciune și închinare. El trăiește pururea ca să mijlocească pentru ei la tronul lui Dumnezeu și să se roage pentru ei.**

Tocmai de un astfel de Mare Preot aveam nevoie. Unul care să ne poată reprezenta cum se cuvine. Care să fie atât de sfânt, atât de nevinovat și atât de neîntinat ca El. Care, despărțit de păcătoși, S-a făcut acum mai înalt decât cerurile. Și șade pe tronul lui Dumnezeu. Unul care n-are nevoie, ca toți cei de dinainte, să aducă jertfă întâi pentru păcatele Lui și apoi pentru ale poporului. *Nu, nu pentru Sine a adus jertfă. Pentru popor S-a adus pe Sine Însuși jertfă pe cruce, o dată pentru totdeauna.*

Legea lui Moise pune ca mari preoți oameni care au slăbiciune. Oameni care păcătuiesc. Și mor! Cuvântul jurământului lui Dumnezeu, care a venit abia după darea Legii, Îl pune pe **Fiul**. El a fost făcut desăvârșit pentru această slujbă. Prin viața Lui, prin moartea Lui și prin încununarea în slavă. Pentru toată veșnicia.

Capitolul 8

Lucrul de competenție din ceea ce spunem este acesta: **Avem un Mare Preot care S-a așezat în sala tronului ceresc, în Locul sfânt ceresc.** La dreapta Măririi lui Dumnezeu. El este slujitorul adevăratului Loc sfânt. Nu al celui pe care l-au ridicat odinioară oamenii, ci al celui pe care l-a făcut Domnul Însuși.

Orice mare preot este pus ca să aducă daruri și jertfe. De ele are nevoie ca să-și facă slujba. Dacă Hristos ar fi pe pământ, n-ar putea fi deloc preot, pentru că sunt deja preoții leviți, care aduc daruri după Lege. Această slujbă levitică și Locul lor sfânt, cortul, înfățișează realități cerești. **Tot cultul pământesc și Locul sfânt sunt o umbră a lucrurilor cerești.** Când Moise a așezat acest cort, porunca lui Dumnezeu pentru el a fost: *„Vezi să pregătești totul așa cum ți-am arătat pe munte”*.

Noul Legământ

Cât de neîntrecută este slujba Marelui nostru Preot! Pe deasupra, El a devenit și Mijlocitorul unui legământ nou. Acesta a fost întemeiat pentru noi pe temeiul unor făgăduințe mult mai bune. Dacă primul legământ, al Legii, ar fi fost fără cusur, n-ar fi fost căutat niciodată un al doilea. Căci atunci, în Ieremia 31, Domnul a zis, muștrându-și poporul: *„Iată, vin zile când voi încheia cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda un **legământ nou**. Va fi altfel decât legământul pe care l-am făcut cu părinții voștri în ziua când v-am apucat de mână și v-am scos din Egipt. Voi n-ați trăit în legământul Meu. Atunci nu M-am mai îngrijit de voi.”*

Dar acesta este Noul Legământ pe care îl voi ridica din nou pentru casa lui Israel după aceste zile întunecate ale călcării legământului: **Voi ancora Legea Mea desăvârșită în gândirea lor. Da, o voi scrie în inima lor. Voi fi din nou Dumnezeul lor, pe care Îl cunosc. Ei vor fi poporul Meu. Atunci nu vor mai trebui să-și învețe aproapele: Cunoaște-L pe Domnul, Dumnezeul nostru! Căci atunci toți, de la cei mai mici până la cei mai mari, Mă vor cunoaște cu adevărat. Voi fi îndurător cu ei, în ciuda greșelilor lor. Nu-Mi voi mai aduce aminte niciodată de păcatele lor.**

Pentru că vorbește de un legământ *Nou*, l-a făcut vechi pe cel dintâi. Ce se învechește îmbătrânește. Curând dispare pentru totdeauna.

Când Cel Veșnic face și dăruiește ceva nou, lucrul acesta este totodată necesar și minunat.

Capitolul 9

Amănunte despre slujba de închinare în legământul cel dintâi și vechi

Primul legământ avea porunci precise pentru slujba de închinare în Locul sfânt pământesc. Acest Loc sfânt, cortul, iar mai târziu și templul, arăta așa: În prima parte a cortului se aflau sfeșnicul cu șapte brațe și masa cu pâinile pentru punerea înaintea Domnului. Acesta era Locul sfânt. Cortul din față, sau cel dintâi. Al doilea cort, adică a doua parte, aflată dincolo de a doua perdea, se numește Locul preasfânt: Sfânta Sfințelor. Chiar în fața lui se afla altarul de aur pentru tămâiere. Iar în Locul preasfânt se afla chivotul legământului. O ladă de lemn, acoperită toată cu aur. În ea era un vas de aur cu mana, pâinea din cer din timpul călătoriei prin pustie. Și toiagul lui Aaron, care înmugurise. În sfârșit, tablele Legii ale primului legământ. Pe ladă, la cele două capete, se aflau heruvimii slavei, cei doi îngeri de aur care priveau în jos spre capacul lăzii. Acesta se mai numește și capacul ispășirii. Toate aceste amănunte vă sunt cunoscute. De aceea nu trebuie să le mai descriu.

Pentru că Locul sfânt, cortul, este întocmit și împărțit așa, un preot intră zilnic în prima parte ca să-și facă slujba. În a doua parte intră numai marele preot. Numai o dată pe an. El intră cu sângele jertfei. Pe acesta îl aduce pentru sine și pentru păcatele poporului. Prin aceasta Duhul Sfânt arată limpede că drumul spre Locul preasfânt nu este deschis și nici cunoscut, câtă vreme prima parte nu face posibilă intrarea directă. Așadar vremea în care se săvârșește toată această slujbă este nefolositoare în privința mântuirii și iertării veșnice. **Căci toate darurile și jertfele nu pot ușura cugetele, cu atât mai puțin să-i facă desăvârșiți pe cei care le aduc.** Căci mâncărurile, băuturile și spălările sunt lucruri din afară, care nu pot desăvârși, curăța sau

schimba inima. Dar acum a venit vremea când poți avea un cuget desăvârșit, curățit, ba chiar eliberat.

Un preot nou, o răscumpărare veșnică într-un Loc sfânt ceresc

Căci Mesia a venit. Marele Preot al lucrurilor desăvârșite. A cărui slujbă aduce desăvârșirea. Cum fusese prezis și vestit. El a venit pentru un Loc sfânt mai mare, ba chiar desăvârșit. Nu unul pământesc, zidit de mâini. Nu este deloc din lumea aceasta. Nu mai are nimic de-a face nici cu sângele țăpilor și al vițelilor. Căci aici lucrează sângele lui Hristos. **După ce propriul Lui sânge, propria Lui viață a dobândit o răscumpărare veșnică, El a intrat în Locul sfânt ceresc.** A intrat în puterea și în valoarea veșnică a propriului Său sânge vărsat. Sângele și viața Lui le întrec în toate privințele pe cele ale animalelor. Valorează nesfârșit mai mult, nici nu se pot compara.

Și El nu mai iese din Locul sfânt, ca marele preot din Locul sfânt pământesc. Nici nu trebuie să mai iasă. Căci a dobândit pentru noi o răscumpărare veșnică și desăvârșită. Nu e nimic de repetat.

Dacă sângele țăpilor și al taurilor și cenușa unei vaci tinere, stropită cu apă peste cei care atinseseră un mort, sfințesc pe dinafară – **cu cât mai mult sângele lui Hristos va aduce sfințire adevărată și dăruire.** Căci El, prin puterea și călăuzirea Duhului celui veșnic, S-a dat de bunăvoie lui Dumnezeu. Jertfit pe cruce. Și anume fără nicio pată și fără nimic vrednic de muștrare. Sângele Lui nu curăță și nu sfințește pe dinafară, ca acela al jertfelor de animale. Nu. El vă curăță cugetul! Și anume de faptele moarte și nefolositoare ale Legii, despre care știți că nu vă fac desăvârșiți. *Cu un cuget liber și curățit puteți în sfârșit să-I slujiți Dumnezeuului celui viu. Cu inimi eliberate și curățite.*

Testamentul, moștenirea și curățirea prin sânge

El a devenit Mijlocitorul unui legământ nou, al doilea, cu Dumnezeu. Pentru că a murit și S-a jertfit pentru răscumpărarea noastră din călcările de lege de sub primul legământ. Prin El, Mijlocitorul nostru, toți cei care au primit chemarea Evangheliei pot primi moștenirea făgăduită și veșnică.

Încheierea unui legământ intră în vigoare abia după ce a avut loc moartea unei jertfe. Fără moartea și sângele unei jertfe, el este fără putere. De aceea și primul, cel vechi, legământ a fost sfințit cu sânge. Când Moise a citit poporului toate poruncile legământului, a stropit sângele jertfelor cu apă și cu lână stacojie peste cartea legământului și peste tot poporul. El a spus, cum relatează Exodul 24: „*Acesta este sângele legământului față de care sunteți acum*

legați.” Dar n-au fost stropite numai cartea Legii și poporul. Și Locul sfânt, cortul, și uneltele de cult, ba aproape toate lucrurile sunt curățite cu sânge. Așa prescrie Legea însăși. Prin urmare nu există iertare sau curățire de păcate sub Lege, în vechiul legământ – fără să se verse sânge.

O dată jertfit – o dată intrat: S-a isprăvit

Era necesar ca acest cort, care este o închipuire a Locului sfânt ceresc, să fie curățit prin sânge. Dar pentru Locul sfânt ceresc era necesară o jertfă mult mai bună. **Căci, după cum se știe, Hristos n-a intrat în Locul sfânt pământesc, ridicat de oameni, ci direct în cer, la tronul lui Dumnezeu. Acolo El mijlocește pentru noi ca Mare Preot. Înaintea feței lui Dumnezeu.**

El n-a intrat acolo ca să Se jertfească iar și iar. Așa era la marele preot de sub vechiul legământ, care intră iar și iar, nu cu propriul său sânge, ci cu sângele unei jertfe de animal. După această rânduială a preoților și a jertfelor, Hristos ar fi trebuit să sufere de multe ori.

Nu, Mesia S-a arătat o singură dată pe pământ, la vremea hotărâtă de Dumnezeu. La sfârșitul veacurilor, când cele vechi ajungeau la capăt. **El a venit ca, prin dăruirea Lui de bunăvoie pe cruce, ca jertfa desăvârșită, să rezolve problema păcatului o dată și definitiv. Ca prin jertfa Lui să înlăture pentru totdeauna păcatul, ca ceea ce ne desparte de Dumnezeu și ceea ce întinează creația. Și anume tot atât de unic și de irevocabil cum este rânduit oamenilor să moară o singură dată, ca apoi să se înfățișeze la judecata lui Dumnezeu.**

Niciun om nu moare de două ori, deci nici Hristos! Tot atât de unic a murit Mesia o dată pentru totdeauna ca jertfă, **ca să ia asupra Sa păcatele multor oameni. Să le primească în Sine Însuși și să le ducă în moarte, ca să le șteargă, ca și cum n-ar fi existat niciodată. Înlăturarea păcatului s-a făcut prin faptul că El l-a luat asupra Sa și l-a dus sus, pe cruce, în moarte, așa cum țapul cu păcatele poporului era trimis în pustie, în țara morții. El a îndepărtat păcatul, l-a șters și l-a desființat.**

În marea zi a ispășirii, poporul aștepta întoarcerea marelui preot din cort, pentru că atunci ispășirea pentru păcate și iertarea erau primite și împlinite de Dumnezeu. Tot așa și Hristos va părăsi totuși încă o singură dată Locul sfânt ceresc: nu ca să intre apoi din nou pentru iertarea păcatelor. Nu, El va ieși și Se va arăta tuturor celor care Îl așteaptă. Încă o dată: **Nu ca să rezolve problema păcatului, ci ca să-i mântuiască deplin pe cei care se încred în El și să-i ducă în Locul sfânt ceresc, în odihna veșnică a lui Dumnezeu.**

Capitolul 10

Slăbiciunea jertfelor de atunci și dorința lui Mesia de a Se jertfi

Legea, cu poruncile ei despre jertfe, și instrucțiunile de construire a cortului sunt ca o umbră a ceva mai mare. Adică a lucrurilor desăvârșite, care acum au fost descoperite și au venit în Hristos. De aceea jertfele aduse iar și iar, în fiecare an, în marea zi a ispășirii, nu pot niciodată să desăvârșească. În ziua aceea tot poporul vine la cort, în așteptarea iertării. Dacă acolo ar fi existat iertarea și desăvârșirea, atunci toată slujba jertfelor ar fi putut înceta. Atunci poporul și preoții nu s-ar mai fi frământat în cugetul lor pentru păcate neiertate. În marea zi a ispășirii – și la orice altă jertfă – **sângele ȋapilor și al taurilor nu poate nicidecum să înlătore păcatele. Chiar dacă ziua ispășirii, an de an, cu riturile ei de jertfă, le aducea mereu aminte de păcate! Dar o siguranță trainică a iertării și a curățirii nu putea aduce. Poate liniștea cugetului pentru un an.**

Când Fiul lui Dumnezeu a venit în lume, a arătat spre cuvintele din Psalmul 40 și a arătat că ele se împlinesc prin El Însuși: *„Jertfe de animale și jertfe de mâncare, Dumnezeule, de fapt n-ai vrut niciodată. Dar Mie Mi-ai pregătit un trup. Arderile-de-tot și jertfele pentru păcat nu Ți-au plăcut cu adevărat. Atunci am zis: Privește la Mine. Vin să împlinesc voia Ta de mântuire. Lucrul acesta este scris deja despre Mine în sulul cărții Vechiului Testament.”* Aceste cuvinte ale lui Dumnezeu vin mult mai târziu decât Legea lui Moise cu poruncile ei despre jertfe și vestesc ceva nou și mult mai bun.

Când a zis: *„N-ai avut plăcere de toate jertfele, ba chiar nici nu le-ai vrut”* (deși sunt aduse după Legea lui Dumnezeu), Fiul, care înțelegea inima și voia lui Dumnezeu, a zis atunci: **„Iată, vin să împlinesc voia Ta de mântuire”.**

Astfel El înlătură, prin faptul că a devenit om, primul legământ și slujba lui de jertfe, ca să întemeieze al doilea legământ, cel nou și veșnic. **Căci prin voia de mântuire a lui Dumnezeu, pe care Mesia a dus-o la îndeplinire și a împlinit-o, suntem sfințiți. Curățiți de păcate. Făcuți desăvârșiți, ca să ne apropiem de Dumnezeu și să-I slujim. Prin jertfa trupului lui Isus, adusă o singură dată pe cruce, pe Golgota.**

Rezumat: mântuirea cuprinzătoare și veșnică în legământul cel nou și veșnic

Orice preot al Vechiului Legământ *stă în picioare zilnic și își face slujba*. Aduce iar și iar aceleași jertfe, care însă nu pot niciodată să înlăture păcatele. Cum ar putea? Animalele jertfite nu știu nimic despre păcat. Dar Hristos, preotul desăvârșit, a adus o singură jertfă pentru păcate: pe Sine Însuși. Cel Sfânt și fără păcat. Jertfa Lui a îndreptat **totul**. Nu trebuie repetată. De aceea El S-a **așezat** pentru totdeauna. Pe tronul lui Dumnezeu. La dreapta lui Dumnezeu, care sărbătorește jertfa de bunăvoie și fără pereche a Fiului Său. Acolo, la tron, El așteaptă până ce toți vrăjmașii Lui Îi vor fi supuși cu totul. Căci sunt mulți vrăjmași, cei care L-au răstignit și cei care resping lucrarea Lui de mântuire.

Căci printr-o singură jertfă desăvârșită ne-a făcut sfinți pentru totdeauna – pe noi, cei care credem. Așa ne-a dus la ținta Lui. Trebuia să devenim așa cum ne-a vrut El. Pe noi, care suntem sfințiți de Dumnezeu Însuși, ca să fim împreună cu El, în Locul Lui sfânt.

Tocmai aceasta o mărturisește Duhul Sfânt în cuvintele vechiului proroc Ieremia: *„Acesta este legământul pe care îl voi încheia cu ei, zice Domnul. Voi pune legile Mele în inimile lor și le voi scrie în mințile lor.”* Și: *„Nu-Mi voi mai aduce aminte niciodată de păcatele și fărădelegile lor. Ele sunt iertate, ca și cum nu s-ar fi întâmplat niciodată. Nu vi le voi mai reproșa și nu vi le voi mai pune în seamă niciodată.”* Așadar, dacă iertarea a avut loc, dacă a fost rostită și întărită de Dumnezeu, atunci nu mai este nevoie niciodată de altă jertfă pentru păcat. Toată slujba de jertfe a lui Aaron s-a încheiat, a devenit astfel de prisos, ba chiar fără valoare.

Viața în Locul preasfânt

Acum s-a ajuns la o țintă mare. Ceva ce a fost dintotdeauna dorința inimii lui Dumnezeu. Cerul, locuința lui Dumnezeu și sala tronului Său, stă deschis. Pentru toți. Avem voie să venim la El. Acum avem deplină încredere și putem veni cu îndrăzneală, fără teamă, în cel mai lăuntric Loc sfânt ceresc, înaintea tronului lui Dumnezeu. Prin credință. Încă nu cu trupul. Prin sângele lui Isus. Pe o **cale nouă**, care nu exista înainte. Care este vie. Nu duce la moarte, ci la viață. Înăuntrul, în prezența sfântă și plină de iubire a lui Dumnezeu. Pe calea cea nouă și vie putem înainta mereu. El Însuși, Isus, ne-a deschis-o și ne-a făcut-o liberă. Prin perdeaua care în Locul sfânt pământesc împiedica intrarea. De aceea perdeaua trebuia să fie ruptă. Un Isus viu ne-a arătat cine

este Dumnezeu și cum ar trebui să fim noi, dar nu eram. În viața Lui El era ca perdeaua care încă nu fusese ruptă. Abia jertfa Lui, moartea Lui pentru noi, a deschis calea. Cu aceasta vechiul cult al preoților și al jertfelor s-a încheiat pentru totdeauna.

Și El este și marele *nostru* preot peste casa lui Dumnezeu. El este pentru noi la Dumnezeu. Ne ia de mână și ne duce înăuntru, în prezența lui Dumnezeu. Ne călăuzește și în prezența lui Dumnezeu, în ciuda tuturor slăbiciunilor, greșelilor și păcatelor pe care încă le trăim. El Își asumă pentru aceasta toată răspunderea, ca să ne putem ruga, să ne putem închina, odihni și să-L putem asculta pe Dumnezeu cu încredere în Locul sfânt ceresc.

Atunci să mergem acum cu adevărat și mereu la Dumnezeu! La tronul Lui. Cu o inimă sinceră. Astfel de inimi caută Dumnezeu. Cu deplina siguranță pe care numai credința ne-o dă. Căci inimile noastre sunt curățite cu sângele Lui. Un cuget care să ne acuze mereu din cauza păcatului nostru nu mai există. Și cu apa curată a Cuvântului lui Dumnezeu suntem – în sens figurat, desigur – spălați de murdăria păcatului.

Ce altceva am putea face, noi, care am primit daruri atât de bogate, decât să ne mărturisim nădejdea înaintea semenilor noștri? Să nu renunțăm la ea sub dușmănie, ci să ne ținem neclintiți de ea. **O nădejde care este Mesia Însuși, pe tronul lui Dumnezeu, de unde este cârmuit universul. O nădejde că într-o zi va deveni adevărat și vizibil ceea ce avem deja azi prin credință.** Căci nimeni nu este atât de credincios ca Acela care ne-a dăruit această făgăduință.

Da, să veghem unii asupra altora cu dragoste și grijă. Nu ca un control. Ci ca să ne îndemnăm unii pe alții: să facem binele din dragoste și recunoștință. Ca să-i încurajăm pe semenii noștri. Să ne adunăm iar și iar și să ne îngrijim de părtășie, să ne rugăm și să ne închinăm. Nimic n-ar trebui să ne poată împiedica să facem lucrul acesta cât mai regulat. Așa înaintăm în credință. Unii au renunțat cu totul la aceasta, s-au vlăguit și sunt în pericol să renunțe și la credință și la nădejde. Să ne îndemnăm din proprie inițiativă unii pe alții la părtășie și în nădejde. **Căci ziua cea mare a Domnului nostru Isus și a lui Dumnezeu se apropie tot mai mult.** Zi de zi.

Întoarcerea la Vechiul Legământ și la vechiul sistem al jertfelor și urmările ei

Cine renunță la credință și la nădejde, conștient și cu bună știință, are o problemă serioasă. Căci odată i s-a dat să cunoască adevărul, dar apoi îl aruncă din nou. Dacă odată a cunoscut jertfa lui Isus și apoi o leapădă din nou – pentru el nu mai există altă jertfă pe care să se poată bizui. Ce jertfă îl

mai poate atunci mântui? Pentru el nu rămâne decât o așteptare înfricoșată a judecății lui Dumnezeu. Căci vechiul sistem al jertfelor nu-i poate elibera cugetul. Nu mai rămâne decât așteptarea unui foc de neoprit al judecății, care îi va lovi pe vrăjmașii lui Mesia. Deja cel care a lepădat Legea lui Moise moare fără milă, pe mărturia martorilor. Ce credeți, cât de cumplită va fi pedeapsa pentru cel care acum Îl calcă în picioare pe Fiul lui Dumnezeu, pe Isus Mesia – ca și cum ar fi murdărie? **Și socotește necurat sângele legământului celui nou și veșnic, care sfințește și desăvârșește?** Și Îl batjocorește acum pe Duhul care i-a adus odată acest har și l-a luminat despre el, ca și cum ar fi cel mai rău lucru care i s-a întâmplat? Spunem aceasta pentru că Îl cunoaștem pe Cel despre care Moise a spus în Deuteronomul 32: „*A Mea este răzbunarea și răsplata*”, zice Domnul. Și de asemenea: „*Domnul va judeca pe poporul Său.*” Despre aceasta nu poate fi nicio îndoială. Grozav lucru este să cazi în mâinile Dumnezeului celui viu cu păcatele tale, cu lepădarea ta de Mesia și de jertfa Lui, după ce odată ai cunoscut și ai crezut totul. Nimeni nu va putea ocoli întâlnirea cu Cel Veșnic. Un lucru este cu totul sigur: moartea. Și după ea judecata. Toți Îl vor întâlni pe Dumnezeul cel viu.

Amintirea hotărârii de atunci și a dorinței de a suferi

Priviți ce ați suferit deja pentru Hristos pe drumul vostru al credinței. La început, cu multe zile în urmă, când ați fost luminați prin Duhul harului, ați luat asupra voastră neobișnuit de multă luptă și suferință. Ați rămas neclintii în credință. Ați fost batjocoriți cu vorbe rele, tratați ca ultima murdărie și chinuiți. Așa ați fost făcuți o privesc înaintea tuturor. Și chiar dacă nu v-a lovit direct, totuși v-ați alăturat cu credincioșie celor cărora li s-a întâmplat așa. Pe cei întemnițați din pricina credinței i-ați sprijinit ca și cum ați fi fost voi înșivă în închisoare. Ați suferit chiar cu bucurie să vi se jefuiască averile. **Știați că aveți cu toții o avere mult mai bună și care, mai presus de toate, rămâne în veac.**

Nu aruncați acum încrederea voastră, credința și nădejdea voastră, ca aceia care renunță la credință. Stați în mod public de partea lui Isus Mesia! **Căci vă așteaptă o mare răsplată. Răbdați!** Doar ați făcut voia lui Dumnezeu. L-ați primit pe Mesia Isus. Acum să-L și urmați! Rămâneți așa – ca să se îplinească în viața voastră făgăduința lui Dumnezeu. Până atunci mai este doar foarte puțină vreme, cum spune prorocul Habacuc. Cel ce vine, Hristos, va veni și – va pune capăt pentru totdeauna oricărei suferințe. Are motivul său faptul că încă nu s-a ajuns acolo. Și că El n-a venit încă până azi.

Dar „cel neprihănit va trăi **prin credință**! Dar dacă dă înapoi și aruncă credința, nu-Mi găsesc plăcerea în el.” Noi însă nu suntem dintre cei care dau înapoi, renunță la ținta credinței și sfârșesc în pierzare. Nu! Noi suntem dintre cei care cred spre mântuirea deplină. Ne ținem strâns de credința în Mesia cel care mântuiește – până când Hristos va veni din nou.

Capitolul 11

A trăi prin credință – a rămâne statornic prin credință

Credința este lucrul hotărâtor. Dar ce este, de fapt, credința? Credința este o convingere fermă, încrederea neclintită, ba chiar un fel de a lua înaintea ceea ce nădăjduim – și ceea ce va veni. Pentru credință, viitorul este deja ca și împlinit.

Credința este a fi încredințat, o convingere despre ceea ce nu se vede. Sau nu se vede încă. Vă voi arăta aceasta prin exemple încurajatoare ale înaintașilor noștri, oameni ca noi. La ei credința era vie. Nu s-a stins când a devenit greu. Și la voi este greu și plin de încercări. De aceea: luați-i drept exemplu.

Numai credința pricepe că lumea a venit la existență prin cuvintele de creație ale lui Dumnezeu. Niciunul dintre noi, oamenii, n-a fost de față și n-a văzut. Din nimic a făcut El lumea.

Abel

Prin credință a adus Abel, la începutul istoriei omenirii, lui Dumnezeu o jertfă de animal plăcută. Pentru Dumnezeu aceasta a fost o jertfă mai mare decât a fratelui său Cain. Acela a adus roade crescute din pământ. Prin primirea jertfei, Dumnezeu a mărturisit că Abel era neprihănit, iar Cain nu. Abel și jertfa lui au și azi – deși a trecut atâta vreme – o veste vitală: Ca păcătoși, avem nevoie de iertare și de un nou început printr-o jertfă pentru noi. Și aceasta este Hristos, așa cum am descris pe larg.

Enoh

Prin credință a fost mutat Enoh la cer, la Dumnezeu. Fără să moară. Ca om viu a mers la Dumnezeu în cer. De ce? Pentru că Dumnezeu avea mare plăcere de viața lui și voia să-l aibă la Sine – spre deosebire de mulți dintre contemporanii lui. Fără credință nu-l poți plăcea niciodată lui Dumnezeu. Cine vine la Dumnezeu, cine încearcă să se apropie de El, trebuie, firește, să creadă că El există. Dar nu numai atât. Trebuie să creadă și că Dumnezeu îi răspunde și le răspunde celor care Îl caută sincer și cu stăruință.

Noe

Noe a primit de la Dumnezeu porunca să construiască o corabie mare, arca. Pe uscat. Nicio mare prin apropiere. Numai prin credință putea face așa ceva. Înștiințat de Dumnezeu, a construit multe decenii, cu o așteptare plină de teamă, întrebându-se ce va veni peste el. Nici în cele mai îndrăznețe închipuiri ale lui nu-și putea imagina așa ceva. Ascultând de Dumnezeu, s-a pus de partea Lui. Totodată a osândit – construind arca în ascultare – nelegiuirea oamenilor care nu ascultau de Dumnezeu. Astfel a devenit un om neprihănit. Prin credință.

Avraam

Și Avraam a putut fi ascultător numai prin credință. După ce a auzit porunca lui Dumnezeu, și-a părăsit patria. A plecat fără să știe unde este ținta. Spre un loc pe care avea să-l primească de la Dumnezeu ca moștenire.

Prin credință a părăsit în țara care îi fusese făgăduită ca moștenire. Ca un străin a locuit într-o regiune necunoscută, în corturi. Cu fiul său Isaac și cu nepotul său Iacov. Toți erau moștenitorii aceleiași făgăduințe pe care o primise Avraam.

Au stat ca niște nomazi într-o țară străină. Dar ei priveau mai departe. Așteptau o **cetate** care are temelii trainice și veșnice. O cetate pe care n-au zidit-o oamenii, ci Dumnezeu Însuși.

Sara

Numai prin credință a putut Sara, deși era deja prea bătrână, să mai aibă un copil. Numai pentru că a crezut că Dumnezeu este credincios și Își împlinește întotdeauna făgăduința. Asta înseamnă, la rândul ei, că Avraam, care era și el prea bătrân, nu mai putea avea copii. Totuși, din el s-au născut nenumărați, în ciuda vârstei lui. Așa cum făgăduise și prezisese Dumnezeu. Au devenit atât de mulți ca stelele cerului sau ca nisipul de pe țărmul mării, ca să vorbim în imagini.

Patriarhii

Acești patriarhi au murit în credință. Au trăit, ce-i drept, din puterea făgăduinței moștenirii. Dar s-o ia în stăpânire încă nu puteau. Au văzut moștenirea, ca să zicem așa, de departe. Viața lor de nomazi mărturisea că erau străini în țară, fără drept de cetățenie. Cine trăiește așa arată limpede că își caută o altă **patrie**, ba chiar una mai bună. Nu aceea de unde veniseră.

Acolo s-ar fi putut întoarce oricând. Dar ca străini în Canaan ei priveau mai departe. În sus. Căutau din ochi o **patrie cerească**. Acolo unde locuiește Dumnezeu. De aceea lui Dumnezeu nu-I este rușine să Se numească Dumnezeul acestor trei patriarhi ai lui Israel. El este numit Dumnezeu lui Avraam, al lui Isaac și al lui Iacov. *Spre El erau pe drum prin credință. De aceea Dumnezeu le-a pregătit în patria cerească o cetate. Un cămin veșnic.*

Numai prin credință a trecut Avraam cea mai mare încercare a credinței din viața lui: când l-a adus jertfă pe singurul fiu, pe Isaac, purtătorul făgăduinței. Dumnezeu îi spusese că prin el îi sunt asigurați urmașii. Avraam a pășit cu inima tremurând spre jertfire. Căci știa că Dumnezeu poate învia și morții. Deși jertfirea lui Isaac a fost oprită în ultima clipă de Dumnezeu Însuși, a fost ca și cum ar fi săvârșit-o. **Avraam și-a putut strânge în brațe fiul, pe Isaac, ca și cum ar fi înviat din morți.**

Prin credință i-a binecuvântat Isaac pe fiii săi Iacov și Esau, privind la lucrurile viitoare. Tot prin credință, Iacov, înainte de moarte, i-a binecuvântat pe cei doi fii ai lui Iosif. Pe fiecare în parte. Și I s-a închinat lui Dumnezeu pentru aceasta. Iosif a văzut dinainte prin credință, pe patul de moarte, cum toți israeliții aveau să părăsească Egiptul. De aceea a putut porunci ca oasele lui să fie luate atunci cu ei, ca să-și găsească odihna în Canaan.

Moise

Prin credință, părinții lui Moise și-au ascuns copilul mai bine de trei luni. Au văzut că Dumnezeu avea ceva deosebit de gând cu el. De aceea nu s-au temut de Faraon, care poruncise moartea tuturor băieților nou-născuți. Prin credință, Moise, ajuns mare, a renunțat, ba chiar a refuzat de-a dreptul să rămână fiul fiicei lui Faraon. A schimbat tabăra și s-a pus de partea poporului său, Israel. A vrut să poarte împreună cu ei ocară și suferința lor. Astfel a respins plăcerea trecătoare și pieritoare a păcatului de la curtea lui Faraon. A socotit ocara lui Hristos – dacă privim și tâlcuim aceasta din perspectiva de azi – drept o bogăție mai mare decât comorile Egiptului. Moise privea înainte, spre răsplata din Canaan. Nu s-a temut de furia și de urmărirea lui Faraon, când omorâse un egiptean. A rămas neclintit, așteptând ca poporul său să trăiască eliberarea. Chiar și atunci când a fugit din Egipt și a petrecut 40 de ani întregi într-o țară pustie. A crezut și a privit așa la Dumnezeu, Cel nevăzut, ca și cum L-ar fi văzut chiar înaintea ochilor lui. Prin credință, când s-a întors în Egipt, a prăznuit Paștele. Și apoi a uns stâlpii ușilor cu sângele mielului – ca toți întâii născuți să fie ocrotiți de îngerul morții.

Prin credință a trecut tot Israelul prin Marea Roșie, care se despicasă. Ca pe uscat. Egiptenii, care îi urmăreau, au încercat și ei. Pentru ei credința nu juca

niciun rol. De aceea au pierit în valurile care s-au prăbușit peste ei.

Prin credință s-au prăbușit zidurile Ierihonului, prima cetate din Canaan de care au dat. După ce au mărșăluit șapte zile în jurul cetății.

Rahav

O prostituată, Rahav, care locuia în zidul acestei cetăți, n-a pierit ca ceilalți din ea. Căci prin credință le dăduse adăpost celor două iscoade ale lui Israel, în cel mai mare pericol. A văzut că Dumnezeu îl ocrotea pe Israel și că nimeni nu putea sta înaintea lor. L-a recunoscut pe Dumnezeul lui Israel ca Dumnezeul cel adevărat.

Aș mai putea spune atât de multe. Să vă povestesc despre **Ghedeon, Barac, Samson, Iefta, David și Samuel și despre proroci**. Cum prin credință au biruit împărății. Au lucrat neprihănirea împotriva oricărei nedreptăți. Au dobândit făgăduințe. Au biruit lei. Au stins focul. Au scăpat de prigoana sabiei. Și, în slăbiciune deplină, și-au recăpătat puterile. În luptă și în război au devenit tari. Au pus pe fugă cete de năvălitori. Și femeii și-au primit înapoi morții prin înviere. Alții au fost chinuiți și n-au primit izbăvirea. Ca să nu-și tăgăduiască credința. **Căci credeau într-o înviere mai bună – cea spre viața veșnică.** Alții au fost batjocoriți și biciuiți. Au fost în lanțuri și în închisoare. Alții au fost uciși cu pietre, tăiați cu ferăstrăul, decapitați. Au umblat de colo până colo îmbrăcați în piei de oaie și de capră. Au dus mare lipsă. Strâmtorați. Chinuiți. Pentru lume n-aveau nici valoare, nici însemnătate, nici prețuire. Au rătăcit prin pustiuri și prin munți. S-au ascuns în peșteri și în gropile pământului.

Toți cei pe care i-am pomenit aici, a căror credință a fost mărturisită, n-au primit încă ceea ce le fusese făgăduit. De ce? Pentru că Dumnezeu a rânduit ceva mai bun. Pentru noi! La aceasta au trebuit să aștepte. Ca să moștenim și noi și să facem parte. **Acum, așadar, ei și noi suntem duși împreună la țintă. În Noul Legământ. Noi toți primim acum împreună ceva mult mai bun decât ceea ce fusese făgăduit atunci.** *Nu o bucată de pământ în Israel, ci o patrie cerească, un pământ nou cu o cetate nouă.*

Capitolul 12

Maratonul duhovnicesc

Ca într-o arenă, suntem înconjurați de atât de mulți martori și mucenici ai credinței. Toți sunt pentru noi exemple. Dovada că credința și răbdarea merită. **Deși nu mai trăiesc în lumea noastră, suntem legați de ei prin credință. De aceea să nu renunțăm la alergarea credinței și să preluăm ștafeta de la ei. Să alergăm mai departe. Lăsați și aruncați ce vă stânjenește.** Orice greutate nefolositoare și împiedicătoare, care ne frânează, lepădați-o. Orice abatere și ispitire, ignorați-o. Mai ales și păcatul care ne înfășoară atât de ușor și ne face să ne poticnim. A renunța nu poate fi o opțiune!

Priviți înainte, la Isus! Nu vă uitați nici la stânga, nici la dreapta. Numai la El. El este Cel mai mare. El stă în fruntea tuturor celor care cred și a tuturor eroilor credinței. El a alergat prin credință. Până la țintă. El este Căpetenia și Desăvârșitorul credinței. În viața noastră El a lucrat credința și ne duce la țintă. Nimic nu L-a putut abate de la ea. Rușinea n-a socotit-o nimic. Groaznica **cruce** a îndurat-o. Căci privea la bucuria cea mare care Îl aștepta: să Se așeze la dreapta lui Dumnezeu. Și bucuria de a ne duce pe noi, mulți fii și fiice, în slavă, prin suferința morții Lui. Gândiți-vă mai mult la Cel care a trebuit să îndure împotriva Lui o asemenea împotrivire și vrăjmășie masivă din partea oamenilor răi. *Totuși El a ajuns la țintă. Dacă El este exemplul vostru, nu veți slăbi și nu veți obosi.*

Dumnezeu folosește împotrivirea și discriminarea ca să ne întărească

Încă nu v-ați împotrivit, ca Isus, până la sânge și n-ați răbdut împotriva vrăjmășiei. Împotriva păcatului lepădării de Isus, Mesia. Ați uitat îndemnul care vă vorbește ca unor fii și fiice: *„Fiule, primește ca pe o binecuvântare faptul că Domnul nu te lasă așa cum ești. Nu-ți pierde puterile când Domnul trebuie uneori să te ia mai aspru. Aceasta se întâmplă din dragoste, pentru că El Își iubește necondiționat fiii și fiicele. Dacă nu trăiți deloc mustrare și educare, atunci nu sunteți deloc fii și fiice ale Tatălui ceresc.”*

Părinții noștri pământești ne-au crescut și ei. Când a trebuit, cu asprime. Și de ei am ascultat. N-ar trebui atunci să ne supunem Tatălui nostru ceresc și să primim educarea Lui? El este Tatăl duhurilor. La dispoziția Lui stau toți

îngerii, care ne slujesc. Chiar dacă noi nu vedem aceasta. Creșterea noastră este importantă pentru El. El Se îngrijește de ea. Totul Îi stă la îndemână pentru aceasta. Să spunem din toată inima Da mâinii Lui bune. Chiar dacă uneori e greu. Atunci vom trăi. Pentru totdeauna.

Părinții noștri pământești ne-au crescut și ne-au pedepsit după posibilitățile lor omenești și supuse greșelii. Numai câțiva ani. Dumnezeu ne crește fără greșală, până ajungem la țintă. Nu numai în copilăria duhovnicească. Ci și atunci când suntem de mult pe drumul credinței. De ce? Ca să ne asemănăm tot mai mult cu El. Cu ființa Lui dumnezeiască fără pereche și cu sfințenia Lui. **Pedepsirea lui Dumnezeu este o pregătire pentru viitor și niciodată o pedeapsă pentru trecut.**

O astfel de educare nu este, când treci prin vremuri grele, un motiv de bucurie. Mai degrabă un motiv de întristare, dacă suntem sinceri. Dar în ea crește de neoprit în viața noastră o roadă prețioasă, care Îi place lui Dumnezeu. Atâta vreme cât nu fugim de educarea Lui. Căci dacă primim greutățile din mâna Lui și ne deprindem în ele cu răbdare, suntem schimbați. Spre bine. Chiar dacă noi înșine n-o observăm sau nu vrem s-o recunoaștem.

În Isaia 35 se spune: „*De aceea întăriți mâinile slăbite și genunchii vlăguiți și mergeți pe o cale dreaptă*”. Altfel cei obosiți și cei fricoși se mai abat de la drum, în loc să fie vindecați cei care au schiopătat.

Țineți împreună! Luptați hotărât, cu toți ucenicii lui Isus, pentru pacea dintre voi. La fel și pentru sfințenie, urând orice păcat și depărtându-vă de tot ce nu-I place lui Dumnezeu. Dacă nu urâm păcatul și nu-l lăsăm, **nu** Îl vom vedea pe Dumnezeu ca Tatăl nostru în ziua aceea mare.

Și vegheați unii asupra altora ca nimeni dintre voi să nu trăiască în afara harului lui Dumnezeu și să nu-și facă mântuirea și viața dependente de sine și de faptele lui. Sau să cadă înapoi în Lege, în Vechiul Legământ.

Vegheați să nu răsără o rădăcină otrăvitoare de amărăciune și răutate unii împotriva altora. La început neînsemnată și ascunsă în inimă. Dar apoi, dacă tot crește, tulbură comunitatea credincioșilor și îi influențează rău și îi otrăvește pe mulți.

Nimeni dintre voi să nu fie curvar, care își calcă căsătoria sau seduce femei. Toți să fie mereu credincioși soțului sau soției lor.

Nimeni dintre voi să nu fie cineva pentru care nimic nu e sfânt. Nici chiar Dumnezeu. Ca Esau, care și-a vândut pe nimic dreptul de întâi născut pentru o simplă mâncare de linte. Curând după aceea și-a dat seama ce faptă ușuratică săvârșise. În ciuda lacrimilor și a luptei stăruitoare, n-a ajuns la o întoarcere din purtarea lui și la o adevărată schimbare a gândirii.

De ce merită să nu renunțați

Recunoașteți-vă poziția de mântuiți așa cum v-a dăruit-o Dumnezeu. Voi, ca ucenici ai lui Mesia, n-ați venit la Vechiul Legământ, care a început atunci în frică și groază. La un munte vizibil, Sinaiul, care nu putea fi atins.

- Pe care ardea focul.
- Un nor mare era acolo.
- Întunericul și negura îl învăluiau.
- În jurul lui vuia o furtună înspăimântătoare.
- Unde se auzea un puternic sunet de trâmbiță.
- Și un glas puternic, care se auzea limpede.

Ascultătorii nu mai puteau suporta cuvintele și au cerut să nu le mai fie adresate. Dacă un animal doar atingea muntele, trebuia omorât. Toată drama de la muntele Sinai, după păcatul închinării idolatre la vițelul de aur, a fost atât de înspăimântătoare, încât chiar Moise a recunoscut: Tremur de frica mâniei Domnului.

Voi, ucenici ai lui Mesia Isus: Dumnezeu v-a dăruit un Nou Legământ copleșitor. Vi s-a deschis ceva cu totul nou, un orizont larg. O realitate duhovnicească, încă nevăzută, care însă întrece tot ce ne putem închipui vreodată. Am venit la muntele Sionului, unde locuiește Dumnezeu:

- La cetatea Dumnezeului celui viu, Ierusalimul ceresc.
- La zecile de mii de soli cerești, îngeri ai lui Dumnezeu, într-o mare adunare de sărbătoare, veselă și plină de bucurie.
- La adunarea celor întâi născuți dintre toți cei răscumpărați, care sunt scriși în ceruri.
- La Dumnezeu Însuși, Judecătorul tuturor oamenilor, care ne-a sfințit și ne-a invitat.
- La cei neprihăniți, care au murit și au ajuns deja la ținta cerească.
- La Isus, Mesia. Mijlocitorul Noului Legământ.
- Și la sângele Lui. Acesta vorbește mult mai bine decât cel al lui Abel, care striga după răzbunare. Sângele lui Hristos ne face cu totul curați și sfinți.

Luați seama să nu-L respingeți pe Cel care v-a vorbit din cer prin Isus. Cei care atunci, la muntele Sinai și în pustie, au auzit glasul lui Dumnezeu de pe pământ, dar l-au respins, n-au putut scăpa. Dacă noi auzim glasul lui Dumnezeu din cer prin Isus și îl respingem, cu atât mai mult vom fi trași la răspundere.

Glasul acesta a cutremurat atunci pământul. După aceea, El a prezis prin prorocul Hagai: *„Încă o dată voi cutremura pământul, dar nu numai pământul, ci și cerul.”* Prin acest cutremur va pieri tot ce este creat. **Dar în acest cutremur se va vedea atunci ce rezistă zguduirii și nu piere. Noi primim prin Mesia o Împărăție care nu poate fi clătinată, care rămâne pentru totdeauna.**

Pentru aceasta Îi mulțumim lui Dumnezeu în fiecare zi! Prin har Îi slujim acestui Dumnezeu. Să o facem așa cum Îi place **Lui**, și nu nouă înșine. Cu evlavie și cu teamă sfântă, de care numai Dumnezeu este vrednic. Nu cu frică, dar cu respect. Căci în Deuteronomul 4:24 se spune deja: *„Și pentru noi Dumnezeu, căruia Îi aparținem, este ca un foc mistuitor. Un Dumnezeu gelos.”* Dar focul mistuitor nu vrea să ne nimicească – doar trăim în Noul Legământ –, ci să primească jertfele noastre duhovnicești de mulțumire.

Capitolul 13

Cum să trăim?

Trăiți dragostea față de toți frații și surorile în credință. Arătați-o prin primirea de oaspeți. Invitați-vă unii pe alții cu dărnicie. Așa au găzduit unii dintre voi – fără să știe – îngerii. Ei sunt, cum am spus deja, activi în slujba pentru noi acolo unde îi trimite Tatăl nostru ceresc. Ați putea pierde vizita îngerilor, dacă nu vă deschideți casele și nu sunteți primitori.

Gândiți-vă la cei întemnițați și **îngrijiți-vă de ei**. Și anume ca și cum ați fi împreună cu ei în închisoare. Gândiți-vă și la cei care sunt maltratați și chinuți în temniță și trebuie să simtă aceasta pe trupul lor.

Legământul căsătoriei și viața de căsnicie să fie respectate și prețuite. În toate aspectele vieții împreună. Patul conjugal și bucuriile sexualității aparțin numai soților. Sexul să fie de bunăvoie și fără constrângere. Spre întărirea legământului căsătoriei. Pe curvari și pe preacurvari, care își calcă legământul căsătoriei lor sau pe al altora prin sex cu alte femei sau cu alți bărbați, sau care își îngăduie sex oricum, fără legământul căsătoriei – pe aceia îi va judeca Dumnezeu, fără să închidă ochii.

Trăiți și purtați-vă fără iubire de bani. Fiți mulțumiți cu ce aveți. N-are niciun rost să vrei să ai tot mai multe lucruri trecătoare. În ciuda lipsurilor, a sărăciei și a foamei, un lucru rămâne în picioare – făgăduința lui Dumnezeu: **„Nu te voi uita și nu te voi părăsi.” De aceea putem spune cu curaj și cu hotărâre: „Domnul este ajutorul nostru. Nu trebuie să ne temem. Ce ne pot face oamenii?”**

Lăsați-vă încurajați de dăruirea, credința și credincioșia celor care v-au vestit Cuvântul, Evanghelia lui Dumnezeu. Vedeți cum au rămas în credință până la sfârșitul vieții lor. Urmați-le exemplul.

Isus Hristos, Mesia al nostru, rămâne mereu Același: în ceea ce este, în ceea ce vestește și în ceea ce a făgăduit. **El este ieri, adică în vremea vieții Lui pământești, ca și azi, în viața noastră de zi cu zi, și în toată veșnicia, la ținta istoriei mântuirii, același Domn credincios și adevărat.**

O nouă slujbă de închinare

Nu vă lăsați abătuți și prinși de tot felul de învățături străine. Ele vă pot smulge din urmarea lui Mesia. N-are niciun rost să vreți să creșteți în

credință prin anumite mâncăruri. Asemenea lucruri din afară și vizibile țineau de firea Vechiului Legământ. Erau pur și simplu nefolositoare. Inima noastră este întărită și făcută tare prin harul lui Dumnezeu. Căci avem un altar duhovnicesc, mai bun, dar nevăzut. Din acesta mâncăm. Mâncăm și ne bucurăm, în sens figurat, duhovnicește și prin credință, de harul lui Mesia și de prezența Lui nevăzută. Acest privilegiu nu-l cunosc – și nici n-au drept la el – cei care își fac încă slujba în templul văzut.

Animalele jertfite pentru păcat, al căror sânge este adus de marele preot în Locul sfânt, sunt arse afară din tabără. Tot așa și Isus a suferit și a îndurat crucea afară din cetatea Ierusalimului. Atunci când ne-a curățit și ne-a sfințit prin sângele Lui vărsat.

De aceea, să ieșim la El. Să lăsăm cu totul în urmă vechiul sistem al primului legământ. Chiar dacă aduce ocară și ne va costa câte ceva. A purta ocara Lui nu este niciodată în zadar.

Să privim înainte, ba chiar în sus. Căci nicăieri pe pământ nu avem o cetate stătătoare, în care să fim acasă. Suntem străini și așa suntem și priviți. Suntem în trecere spre cetatea viitoare. Ierusalimul ceresc, cetatea marelui nostru Împărat, ne așteaptă deja.

Dacă trăim în această nădejde, să-I aducem lui Dumnezeu jertfe duhovnicești de laudă și de mulțumire. În orice vreme. În orice loc. Singuri și împreună. Nu jertfe de animale pe un altar văzut. Nu. Cuvinte rostite și cântate de mulțumire, de laudă și de închinare. Gândiți-vă: Dumnezeu locuiește în laudele poporului Său.

Când aduceți astfel de jertfe, cu cuvinte, să nu uitați nicidecum jertfele materiale – prin care le faceți bine celor în nevoie sau îi ajutați cu bani. De astfel de jertfe, care vă costă ceva – timp, bani, energie – și poate înseamnă renunțare, Dumnezeu nostru are o plăcere deosebită. Cine nu este gata să aducă astfel de jertfe, jertfele lui de laudă și de mulțumire valorează puțin.

Conducătorii voștri

Urmați-i pe conducătorii voștri duhovnicești și nu-i criticați mereu. Ei vor doar să vă ocrotească de pericole, ca să rămâneți sănătoși și neclintiți în credință. Ei vor trebui să dea socoteală înaintea lui Dumnezeu cât de bine și de râvnitor și-au îndeplinit această însărcinare. **Prețuiți deci și cinstiți slujba lor. Atunci o pot face cu bucurie.** Lucrul acesta v-ar fi de mare folos. Mult mai bine decât dacă o fac suspinând sau numai din datorie.

Rugați-vă pentru noi! Vrem să facem totul și să trăim așa cum îi place lui Dumnezeu. Rugați-vă și mai mult pentru mine! Atunci voi putea fi curând iarăși la voi.

Epistola către Evrei pe scurt:

Dumnezeul păcii L-a scos pe Domnul nostru Isus din moartea plină de ocară pe cruce. Sângele Lui a întemeiat un legământ nou, mai bun, ba chiar veșnic. El este Păstorul cel mare al oilor Sale. Pe mulți dintre ucenicii Lui îi va scoate curând El Însuși din moarte. Atunci când va veni din nou. Apoi îi va duce în patria veșnică, cum își duce un păstor oile. Îi va paște la izvorul vieții.

Dacă Dumnezeu L-a scos pe Isus din moarte, atunci El poate și vrea să fie prezent și lucrător și în viața voastră. El ne poate – și pentru aceasta ne rugăm – îndemna și echipa pentru fapte bune. Așa Îi împlinim voia. Toate acestea au putut deveni realitate numai prin Isus Hristos. Lui, Răscumpărătorului nostru fără pereche, Îi aparține slava și cinstea pentru totdeauna.

Primiți îndemnul din epistola mea! Doar v-am scris în puține cuvinte și am fost cât se poate de scurt. S-ar fi putut scrie mult mai mult.

Fratele nostru Timotei a fost eliberat. Împreună vom fi în curând la voi și vă vom revedea în sfârșit. Salutați-i pe toți conducătorii voștri duhovnicești. Pur și simplu pe toți sfinții în Hristos. Vă salută sfinții din Italia. Ne aparținem unii altora! Stăm împreună!

Harul să fie cu voi toți! Amin.

Alte broșuri de acest fel găsiți pe site-ul: www.hans-joerg-ronsdorf.de